

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.2.13.
COM(2023) 71 final

2023/0033 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a 98/24/EK tanácsi irányelvnek és a 2004/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az ólomra, annak szervesetlen vegyületeire és a diizocianátokra vonatkozó határértékek tekintetében történő módosításáról

{SEC(2023) 67 final} - {SWD(2023) 34 final} - {SWD(2023) 35 final} -
{SWD(2023) 36 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Unió (EU) egyik célkitűzése a magas versenyképességű, a teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális piacgazdaságon alapuló jólét és fenntartható fejlődés előmozdítása¹. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 31. cikke rögzíti, hogy minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez. A szociális jogok európai pillérének² 10. elve kimondja, hogy a munkavállalóknak joguk van a magas szintű munkahelyi egészségvédelemhez és biztonsághoz.

Az erős szociális Európához folyamatos javulásra van szükség, hogy mindenki biztonságosabb és egészségesebb munkát végezhesen. Az elmúlt néhány évben az EU munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos szakpolitikai kerete és szabályai hozzájárultak ahhoz, hogy jelentősen javultak a munkakörülmények, különösen a munkavállalók rákkeltő anyagoknak és más veszélyes vegyi anyagoknak való expozícióval szembeni védelme tekintetében. Egy olyan környezetben, ahol a munkahelyi egészségvédelem és biztonság kiemelt helyet foglal el a politikai napirenden³, a rákkeltő anyagokról, mutagénekről és reprodukciót károsító anyagokról szóló 2004/37/EK irányelv⁴ (a továbbiakban: CMRD-irányelv) és a vegyi anyagokról szóló 98/24/EK irányelv⁵ (a továbbiakban: CAD-irányelv) értelmében expozíciós határértékek és egyéb rendelkezések meghatározására vagy felülvizsgálatára került sor számos anyag vagy anyagcsoport vonatkozásában.

Az egészséges és biztonságos munkakörnyezet biztosítása elengedhetetlen a munkavállalók védelméhez, a gazdasági tevékenység és a termelékenység támogatásához, valamint a fenntartható gazdasági fellendülés előmozdításához. A Bizottság ezért a szociális jogok

¹ Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikke.

² <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/hu/>

³ Az Európai Unió munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiája, COM(2014) 332 final, 2014.6.6.; a Bizottság közleménye – *Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása*, COM(2017) 12 final, 2017.1.10.; a Bizottság közleménye – *A méltányos átállást szolgáló erős szociális Európa*, COM(2020) 14 final, 2020.1.14., *Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete*, COM(2021) 323 final, 2021.7.28.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkavállalóknak a munkájuk során rákkeltő anyagoknak, mutagéneknek és reprodukciót károsító anyagoknak való expozícióval kapcsolatos kockázatokkal szembeni védelméről (hatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (HL L 158., 2004.4.30., 50. o.).

⁵ A Tanács 98/24/EK irányelve (1998. április 7.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről (tizennegyedik egyedi irányelv a 89/391/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (HL L 131., 1998.5.5., 11. o.).

európai pillérérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervben⁶ bejelentette az egészséges, biztonságos és megfelelően kialakított munkakörnyezet biztosítására irányuló szándékát. Ezt a 2021–2027-es időszakra vonatkozó munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keret⁷ elfogadásával erősítette meg. A munkavállalók veszélyes anyagoknak való expozícióval szembeni védelme a rák elleni küzdelemre irányuló európai terv célkitűzéseire is hozzájárul. A vegyi anyagokra vonatkozó, 2020. évi fenntarthatósági stratégia (CSS)⁸ szintén elismeri, hogy meg kell erősíteni a munkavállalók védelmét, és az ólmot⁹ és diizocianátokat¹⁰ a legkárosabb vegyi anyagok közé sorolja, amelyekkel kapcsolatban fellépésre van szükség.

Az érintett anyagok

Az ólom és szerves ólomvegyületei (a továbbiakban: ólom) olyan munkahelyi reprodukciótóxicus anyagok, amelyek hatással lehetnek a szexuális működésre és a termékenységre, valamint a magzat fejlődésére, és egyéb egészségügyi hatásokat is okozhatnak. A megállapítások szerint ezek felelősek a munkahelyi környezetben bekövetkező, reprodukciót károsító megbetegedések mintegy feléért. A diizocianátok a legfontosabb légzőszervi asztmagének közé tartoznak. Tanulmányok kimutatták, hogy a munkaképes korú felnőtteknél a foglalkozási expozíció felelős az asztmás esetek 9–15 %-áért¹¹.

E javaslat célja az ólomra vonatkozó jelenlegi határértékek felülvizsgálata és a diizocianátokra vonatkozó határértékek első alkalommal történő bevezetése, hozzájárulva ezzel a munkavállalók egészségének és biztonságának magas szintű védelméhez. A CMRD- és a CAD-irányelv javasolt módosítása konkrétabban a következőkre összpontosít:

1. az ólomra vonatkozó munkahelyi expozíciós határérték (a továbbiakban: OEL)¹² felülvizsgálata a CMRD-irányelv III. mellékletének módosításával, valamint

⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására*, COM(2021) 102 final.

⁷ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete. Munkahelyi biztonság és egészségvédelem a munka változó világában*, COM(2021) 323 final.

⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért*, COM(2020) 667 final.

⁹ A szerves ólomvegyületek reprodukciós egészségre gyakorolt toxicitása azok ólomtartalmának tudható be. Az Európai Vegyi anyag-ügynökség kockázatelemzési bizottsága (RAC) ezért az egyes ólomtartalmú anyagok széles körének lefedése érdekében a csoportos megközelítést támogatja.

¹⁰ A diizocianátok több különböző diizocianát vegyi anyag együttes elnevezése. Legalább 25 különböző diizocianát tartozik ide, s ezek közül 11 teszi ki a REACH (ECHA 2019) keretében regisztrált mennyiség több mint 99 %-át.

¹¹ Balmes J, Becklake M, Blanc P et al.: *American Thoracic Society Statement: occupational contribution to the burden of airway disease*. Am J Crit Care Med. 167:787–797, 2003.

¹² A munkahelyi expozíciós határérték (OEL) a munkavállaló légzési zónáján belül a levegőben előforduló vegyi anyag idővel súlyozott koncentrációjának meghatározott referenciaidőre, általában 8 órára vonatkoztatott határértéke.

biológiai határértékének (a továbbiakban: BLV)¹³ felülvizsgálata a IIIa. melléklet módosításával;

2. az ólom tekintetében megállapított OEL-re és BLV-re való hivatkozás törlése a CAD-irányelv I. és II. mellékletéből;
3. a diizocianátokra vonatkozó határértékek (OEL és rövid távú expozíciós határérték [a továbbiakban: STEL¹⁴]) első alkalommal történő meghatározása a CAD-irányelv I. mellékletében.

Az érintett irányelvek

Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete megállapította, hogy meg kell védeni a munkavállalókat az ólomnak és a diizocianátoknak való expozícióval szemben. A diizocianátok a 98/24/EK irányelv¹⁵ (CAD-irányelv), az ólom pedig a 2004/37/EK irányelv¹⁶ (CMRD-irányelv) hatálya alá tartoznak. Ez utóbbi a 2022. március 9-i (EU) 2022/431 európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadását követően módosult úgy, hogy a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv (a továbbiakban: CMD-irányelv)¹⁷ hatályát kiterjesztették a munkahelyi környezetben előforduló, reprodukciót károsító anyagokra, amelyekkel addig kizárólag a CAD-irányelv foglalkozott.

Az ólomra vonatkozó szigorúbb határértékek, illetve a diizocianátokra vonatkozó határértékek bevezetése anélkül növeli a védelem szintjét, hogy szükségessé tenné az irányelvek általános követelményeinek módosítását. Mivel az ólomra vonatkozó OEL és BLV az (EU) 2022/431 irányelv által bevezetett módosítást követően átkerült a CMRD-irányelvbe, a CAD-irányelv I. és II. mellékletéből törölni kell őket. Ez olyan technikai módosítás, amely nem érinti a két irányelv hatályát vagy általános követelményeit.

- **Határértékek megállapítása a reprodukciót érintő megbetegedések és az asztma elleni védelem érdekében**

Ólom

Az ólom olyan munkahelyi reprodukciótóxicus anyag, amely hatással lehet a szexuális működésre és a termékenységre, valamint a magzatok vagy utódok fejlődésére (fejlődési toxicitás). Az ólomexpozíció a termékenység romlásához, vetélésekhez vagy súlyos veleszületett rendellenességekhez, valamint egyéb káros hatásokhoz, például neurotoxicitáshoz, vesetoxicitáshoz, szív- és érrendszeri hatásokhoz és hematológiai hatásokhoz vezethet.

¹³ A biológiai határérték (BLV) a releváns hatóanyagnak, metabolitjának vagy egy hatásmutatónak a megfelelő biológiai közegben való koncentrációjára vonatkozó határérték.

¹⁴ Az OEL mérésére egy munkanapot tükröző nyolcórás időszak alatt kerül sor. A rövid távú expozíciós határérték (STEL) általában 15 perces időszakokra vonatkozik, és akkor használatos, ha a rövid időtartamú expozíciók – például a csúcsok – relevánsak a betegség kialakulása szempontjából.

¹⁵ Lásd az 5. lábjegyzetet.

¹⁶ Lásd a 4. lábjegyzetet.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/431 irányelve (2022. március 9.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról (HL L 88., 2022.3.16., 1. o.).

Az ólom felelős a reprodukciót károsító anyagoknak való foglalkozási expozícióval járó esetek és a kapcsolódó, a reprodukciót érintő megbetegedések mintegy feléért¹⁸. Az ólomnak jelenleg sokféle alkalmazási területe van. Az ólom ipari gyártásával és felhasználásával foglalkozó fő ágazat az elsődleges és másodlagos ólomgyártás (beleértve az akkumulátorok újrafeldolgozását), az akkumulátor-, ólomlemez- és lőszergyártás, az ólom-oxidok és frittek előállítása, valamint az ólomüveg- és kerámiagyártás. Az ólomexpozíció más ipari alkalmazásokban is lehetséges, például öntödékekben, ólomötvözetből készült árucikkek előállítása során, valamint festékpigmentek és műanyagok gyártása és felhasználása során. Ezeken az alkalmazási területeken kívül a termékláncon belüli downstream tevékenységek során, az árucikkek és anyagok hulladékká válásakor vagy az újrafeldolgozott anyagok hulladékként való hasznosítása során is sor kerülhet expozícióra. A downstream tevékenységek közé tartozik például a festékek alkalmazása, az ólomlőszerek használata a lőtereken (például védelmi, közrendi vagy biztonsági tevékenységek részeként), a fémólommal végzett munka, a bontás, javítás és fémhulladék-gazdálkodás, az egyéb hulladékgazdálkodás és talaj-helyreállítás, valamint a laboratóriumokban végzett munka. Ezen túlmenően a munkavállalók jelentős mértékű expozíciónak lehetnek kitéve, mert az ólmot korábban olyan tevékenységek során használták, mint a felújítás, hulladékgyűjtés, újrafeldolgozás és helyreállítás¹⁹. Az ólom emellett megtalálható Európa számos történelmi épületében – köztük a kulturális örökség szempontjából a legmagasabb értékét képviselő épületekben –, és a hatalmas európai örökség helyreállításával foglalkozó munkavállalók is kapcsolatba kerülhetnek vele. A történelmi épületekben ólom lehet jelen a festett üveglakokban, a tetőkben vagy a díszítőelemekben.

A becslések szerint jelenleg körülbelül 50 000–150 000 munkavállaló van kitéve ólomnak az EU-ban²⁰. Évente mintegy 300 esetben kerül sor megbetegedésre az ólomnak való korábbi foglalkozási expozíció következtében. Ez az expozíció azért fontos, mert az ólom felhalmozódhat az expozíciónak kitett munkavállalók csontjaiban, és ezzel hozzájárul az általános testterheléshez és a krónikus megbetegedések valószínűségéhez.

A foglalkozási expozíció elsődleges módja a belélegzés és a kéz-száj érintkezése útján történő lenyelés a nem megfelelő háztartási és személyes higiénia miatt. A szerves ólom bőrön át történő felszívódása minimálisnak tekinthető. A lenyeléssel történő expozíció jelentősnek minősül, és ez az expozíciós mód fontos szerepet játszik a megbetegedésben. Az OEL csökkentése a belélegzéssel történő expozíció csökkentésére vonatkozik, a lenyelés útján történő expozíció minimalizálása érdekében pedig további intézkedésekre van szükség. A vér ólomkoncentrációja elismerten a legjobb expozíciós mérőszám az ólomnak való foglalkozási expozíció értékelésére, beleértve a lenyelést, és a belső ólomszintek döntő szerepet játszanak az általános egészségügyi kockázat meghatározásában.

¹⁸ Tanulmány a reprodukciót károsító anyagokról
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8220&furtherPubs=yes>

¹⁹ A REACH-rendelet bizonyos eltérésekkel tiltja az ólom festékekben való felhasználását (8. melléklet). A munkavállalók azonban ki lehetnek téve ólomnak, amikor a korlátozás hatálybalépése előtt festett épületeken és építményeken dolgoznak.

²⁰ RPA: *Tanulmány az anyagokra vonatkozó adatgyűjtésről az egészségügyi, társadalmi-gazdasági és környezeti hatások elemzése céljából a 98/24/EK irányelv (vegyi anyagok) és a 2009/148/EK irányelv (azbeszt) lehetséges módosításaival összefüggésben. Zárójelentés az ólomról és vegyületeiről, valamint zárójelentés a diizocianátokról (a hatásvizsgálati jelentést alátámasztó külső tanulmány), 2021.*

A foglalkozási expozíció csökkentése érdekében csökkenteni kell a munkahelyi expozíciós határértéket (OEL), mivel a levegőben lévő magas koncentráció is szennyeződéshez vezethet. A biológiai határértéknek (BLV) való megfelelés a munkavállalók ólomtoxicitással szembeni védelmének és a szervezetben való felhalmozódás nyomon követésének elsődleges eszköze. A BLV és az OEL így kiegészíti egymást.

Az ólomra vonatkozó kötelező uniós OEL-t és BLV-t 1982-ben vezették be először az ólomra vonatkozó külön irányelvben²¹, és több mint 40 éve nem frissítették. A munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló, 2007. évi, nem kötelező erejű gyakorlati iránymutatás²² támpontot nyújt az ólom tekintetében végzett egészségügyi felügyelet terén, de valószínűleg elavult.

Ez a javaslat figyelembe veszi a legújabb tudományos és műszaki fejleményeket és megállapításokat, az 1907/2006/EK rendelettel²³ (REACH) létrehozott Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) kockázateértékelési bizottságának (a továbbiakban: RAC) véleményeit²⁴, valamint a háromoldalú munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság (a továbbiakban: ACSH)²⁵ véleményeit, és arra a következtetésre jut, hogy az ólom esetében 15 µg/100 ml vér BLV-t kell megállapítani, amelyhez 8 órás idővel súlyozott átlagként (TWA) 0,03 mg/m³ OEL társul.

Az ólomnak kitett munkavállalók esetében a jelenlegi egészségügyi felügyelet továbbra is az egészségük védelmére irányuló átfogó megközelítés részét fogja képezni. Ezért kerül sor a IIIa. melléklet felülvizsgálatára annak érdekében, hogy bevezessék a levegőben lévő ólom expozíciós koncentrációjának és a vér ólomszintjének aktualizált (alacsonyabb) küszöbszintjeit, amelyek esetében orvosi megfigyelést kell végezni. Ez a javaslat felülvizsgálja azokat a szinteket, amelyek túllépése esetén orvosi megfigyelésre van szükség. Ezeket a szinteket az egyes munkavállalók esetében mérik. Orvosi megfigyelésre kerül sor, ha a munkavállalók olyan levegőnek vannak kitéve, amelyben az ólom koncentrációja meghaladja a 0,015 mg/ m³ értéket, heti 40 óra idővel súlyozott átlagként számítva, vagy ha a vér ólomszintje meghaladja a 9 µg Pb/100 ml vér értéket. Az orvosi megfigyelést szükségessé

²¹ A Tanács 82/605/EGK irányelve (1982. július 28.) a munkavállalóknak a munkájuk során a fémólmak és ionos vegyületeinek való expozícióval kapcsolatos kockázatokkal szembeni védelméről (első egyedi irányelv a 80/1107/EGK irányelv 8. cikke értelmében) (HL L 247., 1982.8.23., 12. o.).

²² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b8827eb0-bb69-4193-9d54-8536c02080c1/language-hu>

²³ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

²⁴ A RAC véleménye az ólomról (2020), <https://echa.europa.eu/documents/10162/ed7a37e4-1641-b147-aaac-fce4c3014037>

A RAC véleménye a diizocianátokról (2020), <https://echa.europa.eu/documents/10162/4ea3b5ee-141b-63c9-8ffd-1c268dda95e9>

²⁵ Az ACSH véleménye az ólomról (2021), <https://circabc.europa.eu/ui/group/cb9293be-4563-4f19-89cf-4c4588bd6541/library/60b206e1-ee10-40c2-9540-fb6510c11a0c/details>

Az ACSH véleménye a diizocianátokról (2021), <https://circabc.europa.eu/ui/group/cb9293be-4563-4f19-89cf-4c4588bd6541/library/0d11d394-b1e8-4e1a-a962-5ad60f4ab2ae/details>

tevő fenti szintek, valamint a felülvizsgált OEL és BLV közötti kapcsolat arányosan megegyezik a CMRD-irányelv jelenlegi mellékletében foglaltakkal.

Az ólom kockázatot jelent mind a reprodukzív egészségre, mind pedig az expozíciónak kitett nők magzatainak vagy utódainak fejlődésére nézve²⁶, és elsősorban az intelligenciahányados (IQ) csökkenéséhez vezet²⁷. Az érintett munkavállalók védelme és a munkáltatók kockázatkezelésének elősegítése érdekében a III. melléklet biológiai irányértéket (BGV²⁸) tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a fogamzóképes korban lévő nők vérének ólomszintje nem haladhatja meg az adott uniós tagállamban az ólomnak foglalkozásügyileg nem kitett általános népesség referenciaértékeit. Amennyiben nemzeti referenciaszintek nem állnak rendelkezésre, ajánlott, hogy az érintett munkavállalók vérének ólomszintje ne haladja meg a 4,5 µg/100 ml BGV-t, amint azt a RAC javasolta a tudományos véleményében²⁹ (a vélemény mellékletének 8.2.4. szakasza).

A BGV a foglalkozási expozíció, nem pedig az egészségre gyakorolt káros hatások mutatójaként használatos. Ezért jelző markerként működik, és figyelmezteti a munkáltatót a munkahelyi expozícióra és arra, hogy korrekciós intézkedésekre lehet szükség, figyelembe véve az egyes munkavállalók igényeit. Véleményében a RAC elismerte az ólomexpozíció miatt a magzat tekintetében fennálló valós aggályokat és potenciális kockázatokat. Jelezte azonban, hogy a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok alapján nem lehet számszerűsíteni a kockázat mértékét, amely alapul szolgálhatna a munkavállalók e csoportjára vonatkozó BLV-re vonatkozó javaslatlathoz. A RAC ezért azt tanácsolta, hogy az irányelv emelje ki az ólomexpozícióval és a fejlődési toxicitással kapcsolatos aggályokat, és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ajánlotta a BGV használatát a fogamzóképes korban lévő nők esetében.

Diizocianátok

A diizocianátok a CAD-irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett veszélyes vegyi anyagok, és az említett irányelv hatálya alá tartoznak. Mivel a diizocianátok vonatkozásában azonosított súlyos egészségügyi kockázatokat kezelni kell, 2020 augusztusában sor került az 1272/2008/EK rendelet szerinti korlátozás elfogadására³⁰. A korlátozás előírja, hogy 2023

²⁶ A becslések szerint az ólomot használó ágazatokban a munkaerő többsége férfi (mintegy 97 %).

²⁷ Az azonosítható egészségügyi hatásokra vonatkozó adatok azonban nem elegendőek a megfelelő értékeléshez (lásd a hatásvizsgálatról szóló alábbi szakaszt).

²⁸ A biológiai irányértékek (BGV-k) expozícióval kapcsolatos értékek, amelyek a vegyi anyagnak vagy metabolitjainak bármelyik megfelelő biológiai közegben egy meghatározott referenciapopulációban egy bizonyos percentilisnek (általában a 90. vagy a 95. percentilisnek) megfelelő felső koncentrációját képviselik. Amennyiben a rendelkezésre álló adatok nem támasztják alá a BLV-k meghatározását, biológiai irányérték (BGV) állapítható meg. A BGV-ket gyakran referenciaértékeknek is nevezik. Hasznosak lehetnek a munkavállalók, a munkáltatók és az üzemorvosok számára a munkavállalók védelmével kapcsolatos kérdésekben. Például a foglalkozási expozíció olyan mutatói lehetnek, amelyeket figyelembe lehet venni a további kockázatkezelési intézkedések szükségességének mérlegeléséhez. A BGV-k nem korlátozzák az egészségre gyakorolt hatásokat. Forrás: https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/ircsa_r8_appendix_oels_en.pdf/f1d45aca-193b-a7f5-55ce-032b3a13f9d8

²⁹ Lásd a 23. lábjegyzetet.

³⁰ A Bizottság (EU) 2020/1149 rendelete (2020. augusztus 3.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és

augusztusáig be kell vezetni a diizocianátokat használó munkavállalók kötelező képzését a munkatevékenység jellegéhez kapcsolódó meghatározott kritériumokkal összhangban.

A diizocianátok olyan bőr és légzőszervi szenzibilizálók (asztmagének), amelyek foglalkozási eredetű asztmát és dermális foglalkozási betegségeket – az ilyen anyagoknak való expozíció miatt fellépő allergiás reakciókat – okozhatnak. A légutak megváltozásához vezethetnek („túlérzékeny állapotot” idézve elő)³¹. Ha a tüdő túlérzékenné válik, az anyagnak való további – már egészen kis mértékű – expozíció asztmás rohamot válthat ki. A diizocianátoknak való foglalkozási expozíció elsődleges egészségügyi hatásai a légzőszervi egészségre gyakorolt hatások (foglalkozási eredetű asztma, izocianát-szenzibilizáció és bronchiális hiperreaktivitás), amelyek az akut és a hosszú távú expozíciót követően egyaránt előforduló diizocianát-expozíció kritikus végpontjai.

A diizocianátok használatára a poliuretán (szilárd anyagok és habok), műanyagok, bevonatok, lakkok, kétkomponensű festékek és ragasztók gyártása során kerül sor. Az ilyen anyagokat gyártó vállalatok munkavállalói ki vannak téve a diizocianátoknak, csakúgy, mint a diizocianátokat tartalmazó ragasztókat, tömítőanyagokat, festékeket és bevonatokat használó munkavállalók. Ezeket a termékeket széles körben használják az építőiparban, továbbá a járműjavítás, az általános javítások, valamint a textíliák, bútorok, gépjárművek és egyéb közlekedési eszközök, háztartási készülékek, gépek és számítógépek gyártása során. A diizocianátokat a gyártási folyamat során átalakítják, így a végtermékben már nincsenek jelen. Ezért a termék felhasználóira (például a fogyasztókra) nem jelentenek kockázatot.

Tanulmányok becslése szerint a munkaképes korú felnőtteknél a foglalkozási expozíció felelős az asztmás esetek mintegy 9–15 %-áért³². A diizocianátok a foglalkozási eredetű asztma leggyakoribb okai közé tartoznak, és az EU-ban a becslések szerint évi 2 350–7 269 eset fordul elő³³³⁴³⁵. Becslések szerint³⁶ mintegy 4,2 millió munkavállaló van kitéve diizocianátoknak, és több mint 2,4 millió uniós vállalat érintett, túlnyomórészt mikrovállalkozások vagy kkv-k.

A diizocianátok vonatkozásában jelenleg nincs uniós szinten kötelező OEL vagy rövid távú expozíciós határérték (STEL), és 19 egyedi diizocianát anyag regisztrálására került sor a REACH-rendelet (1907/2006/EK rendelet) alapján. Az egészségre káros hatásokat az összes diizocianát közös része (az NCO-csoport³⁷) okozza. Ezért került sor a csoportosítási megközelítés mérlegelésére, mivel az valamennyi diizocianát esetében lehetővé tenné a közös

tanácsi rendelet XVII. mellékletének a diizocianátok tekintetében történő módosításáról (HL L 252., 2020.8.4., 24. o.).

³¹ A diizocianát anyagok közös mechanizmusa, hogy túlérzékenységet idéznek elő. A RAC ezért az egyes diizocianát anyagok széles körének lefedése érdekében a csoportos megközelítést támogatja.

³² Balmes J, Becklake M, Blanc P et al.: *American Thoracic Society Statement: occupational contribution to the burden of airway disease*. Am J Crit Care Med. 167:787–797, 2003.

³³ <https://www.hse.gov.uk/statistics/causdis/asthma.pdf>

³⁴ <https://academic.oup.com/annweh/article/65/8/893/6247067>

³⁵ RPA (2021), lásd a 20. lábjegyzetet.

³⁶ Lásd a 20. lábjegyzetet.

³⁷ Az NCO-csoport az izocianát-csoport nitrogén-, szén- és oxigénatomját jelenti.

OEL-t és STEL-t³⁸. Ez összhangban van a vegyi anyagokra vonatkozó, nemrégiben elfogadott uniós fenntarthatósági stratégia által előnyben részesített csoportosítási megközelítéssel.

A kitettség-csúcsértékek (rövid időtartam/magas expozíciós szintek) kulcsfontosságú szerepet játszanak a foglalkozási eredetű asztma kialakulásában³⁹. Ezért az ismétlődő, rövid távú, magas szintű expozíciót legjobban figyelembe vevő STEL a legmegfelelőbb szabályozási intézkedés az ilyen típusú expozíció kezelésére. A hatásvizsgálati jelentést alátámasztó külső tanulmány⁴⁰ azonban csak az OEL hatásait tudta elemezni. A rövid távú expozíció hatásaira vonatkozó adatok hiánya miatt nem lehetett megbecsülni a kapcsolódó megbetegedési esetek számát, ami valószínűleg a költségek és hasznok alulbecslését eredményezi. A RAC ezért azt tanácsolta, hogy a STEL legfeljebb kétszer akkora legyen, mint az OEL.

Ezért a diizocianátok tekintetében ez a javaslat 6 µg/m³ OEL-t javasol, amelyhez 12 µg/m³ STEL, valamint „bőr- és légzőszervi szenzibilizáció” és „bőr” megjegyzés társul.

Ez a javaslat azonban lehetővé teszi, hogy 2028. december 31-ig az OEL átmenetileg 10 µg/m³, a kapcsolódó STEL pedig 20 µg/m³ legyen. Ez lehetővé teszi a munkáltatók számára az ilyen érték méréséhez szükséges technikai eszközök beszerzését, és időt biztosít számukra a kockázatkezelési intézkedések végrehajtására, különösen a downstream ágazatokban. Ezt ki kell egészíteni a munkavállalók egészségügyi felügyeletével a megbetegedések korai észlelése érdekében, valamint ezt követően az egyes munkavállalókra vonatkozó intézkedésekkel a diizocianátoknak való expozíció további kockázatainak megelőzése érdekében. Ezek az intézkedések együttesen biztosítják a munkavállalók magas szintű védelmét.

A diizocianátoknak és az ólomnak való expozícióra visszavezethető, foglalkozási eredetű megbetegedések kockázatának kitett munkavállalók hatékony védelme érdekében e javaslat a határértékeket a műszaki és gazdasági megvalósíthatóság figyelembevételével elérhető értéken határozza meg.

• **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Ez az ajánlat összhangban van a szociális jogok európai pillérével – különösen annak az egészséges, biztonságos és megfelelően kialakított munkakörnyezethez való jogra vonatkozó 10. alapelvével – és cselekvési tervével. Az ólomra vonatkozó, 1982 óta nem aktualizált jelenlegi határértékek felülvizsgálata, valamint a CAD-irányelv hatálya alá tartozó, de jelenleg uniós szintű határértékek nélküli diizocianátokra vonatkozó határértékek első alkalommal történő bevezetése hozzájárul a munkavállalók egészségének és biztonságának magas szintű védelméhez.

³⁸ Több szakértői bizottság arra a következtetésre jutott, hogy megfelelő az összes diizocianát NCO-koncentráción alapuló közös értékelése. A RAC is ezt a megközelítést javasolja, de azt is megállapítja, hogy nem áll rendelkezésre elegendő adat az egyes diizocianátok hatásösszegi különbségeinek értékeléséhez.

³⁹ A RAC véleménye szerint vannak arra juttató jelek, hogy a kitettség-csúcsértékek fontosak az asztma kialakulásának kockázata szempontjából. A humán epidemiológiai tanulmányokban a csúcsok mérése azonban a mérési nehézségek miatt gyakorlatilag lehetetlen.

⁴⁰ RPA (2021), lásd a 20. lábjegyzetet.

Ez a kezdeményezés továbbá a Bizottságnak az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keretében⁴¹ tett azon kötelezettségvállalásra épít, hogy 2022-ben tovább csökkenti az ólomra vonatkozó OEL-t és meghatározza a diizocianátokra vonatkozó OEL-t.

A javaslat összhangban van a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelvvel⁴² (a továbbiakban: munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi keretirányelv). A keretirányelv nemcsak a vegyi anyagokkal kapcsolatban, hanem valamennyi foglalkozási környezetben biztosítja a biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeket. Ezenkívül nem zárja ki, hogy más irányelvek, jelen esetben a CAD- és a CMRD-irányelv olyan szigorúbb rendelkezéseket vagy konkrétabb szabályokat állapítsanak meg, amelyek tovább javítják a munkavállalók védelmét.

- **Alapvető jogok és egyenlőség, beleértve a nemek közötti egyenlőséget**

Az alapvető jogokra gyakorolt hatás pozitívnak tekinthető, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájának 2. cikke (Az élethez való jog) és 31. cikke (Tisztességes és igazságos munkafeltételek) tekintetében⁴³.

Az ólomnak kitett munkaerő túlnyomórészt férfiakból áll, amint az fentebb olvasható, de a női munkavállalók további kockázatokkal szembesülhetnek, mivel az ólom hatást gyakorolhat a várandós nőkre és a fejlődő magzatra⁴⁴. A várandós munkavállalókról szóló irányelvben⁴⁵ már léteznek védelmi intézkedések végrehajtására vonatkozó követelmények, de ezek nem nyújtanak teljes körű védelmet a fejlődési hatásokkal szemben, mivel attól az időponttól kezdve alkalmazandók, amikor a munkavállaló tudomást szerez a várandósságáról, és tájékoztatja arról munkáltatóját, jellemzően három hónappal a fogantatást követően.

Ezért az ólmot használó ágazatokon belül rendkívül fontos a fogamzóképes korban lévő munkavállalók figyelmét felhívni, illetve konkrét intézkedéseket hozni a lehetséges kockázatok minimalizálása érdekében, összhangban a munkáltatók kockázatkezelési kötelezettségeivel. Kötelezettségeik teljesítése érdekében a munkáltatók kötelesek biztosítani az anyag helyettesítését – amennyiben ez technikailag lehetséges –, a zárt rendszerek használatát vagy az expozíciónak a műszakilag lehetséges legalacsonyabb szintre történő csökkentését. Emellett, ahogy az ACSH véleményében⁴⁶ is szerepel, a fogamzóképes korban lévő nők vérének ólomszintje nem haladhatja meg az adott uniós tagállamban az ólomnak foglalkozásügyileg nem kitett általános népesség referenciaértékeit. A fentieknek

⁴¹ Lásd a 3. lábjegyzetet.

⁴² A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (HL L 183., 1989.6.29., 1. o.).

⁴³ HL C 326., 2012.10.26., 391. o.

⁴⁴ Az ólom áthaladhat a placentán, és ennek következtében születéskor a köldökzsinórban a vér ólomkoncentrációja megközelíti az anya vérének ólomszintjét (forrás: RPA, 2021, külső tanulmány, 2.2.4.7. szakasz, lásd a 19. lábjegyzetet).

⁴⁵ A Tanács 92/85/EGK irányelve (1992. október 19.) a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (HL L 348., 1992.11.28., 1. o.).

⁴⁶ Lásd a 25. lábjegyzetet.

megfelelően, ha nemzeti referenciaszintek nem állnak rendelkezésre, a fogamzóképes korban lévő nők vérének ólomszintje nem haladhatja meg a 4,5 µg/100 ml BGV-t⁴⁷.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az Európai Unió Alapjogi Chartája

A kezdeményezés célkitűzései összhangban állnak az Európai Unió Alapjogi Chartájának 2. cikkével (Az élethez való jog) és 31. cikkével (A tisztességes és igazságos munkafeltételekhez való jog).

Összhang a REACH-rendelettel

A 2007 óta hatályos REACH-rendelet⁴⁸ többek között két különböző uniós szabályozási megközelítést hozott létre: a korlátozásokat és az engedélyeket. A REACH-rendelet és a munkavállalók védelméről szóló jogszabályok közötti kapcsolódási pontok javítása olyan kérdés, amellyel a REACH-rendelet folyamatban lévő felülvizsgálata⁴⁹ foglalkozik.

A korlátozások lehetővé teszik az EU számára, hogy feltételekhez kösse a keverékekben vagy árucikkekben előforduló anyagok gyártását, forgalomba hozatalát és/vagy felhasználását. Az engedélyezés célja annak biztosítása, hogy a különös aggodalomra okot adó anyagokból (SVHC) eredő kockázatokat megfelelően ellenőrizzék, miközben előmozdítják a megfelelő, gazdaságilag és műszakilag életképes alternatívákkal való fokozatos helyettesítést.

A REACH-rendelet az ólom számos felhasználását korlátozza. Tilos az ólmot festékekben (néhány kivétellel)^{50 51}, ékszerekben és a bőrrel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő árucikkekben felhasználni, valamint tilos az ólom és keverékeinek lakossági felhasználása⁵².

A REACH-rendelet korlátozza a diizocianátokat⁵³. Kizárólag akkor használhatók fel vagy hozhatók forgalomba önmagukban, más anyagok összetevőjeként vagy ipari vagy foglalkozásszerű felhasználásra szánt keverékekben, ha a munkáltató vagy önálló vállalkozó biztosítja, hogy az ipari vagy foglalkozásszerű felhasználók az anyagok vagy keverékek használata előtt sikeresen elvégezték a diizocianátok biztonságos használatára vonatkozó képzést.

A két anyagra vonatkozó REACH-korlátozásokról további információk az e javaslatot kísérő hatásvizsgálati jelentés 8. mellékletében találhatók.

⁴⁷ Lásd a 23. lábjegyzetet.

⁴⁸ Lásd a RAC véleményének 23. lábjegyzetét.

⁴⁹ 2022. április 5-én sor került a REACH-rendeletért felelős illetékes hatóságok és az ACSH/WPC érdekcsoportjainak első együttes ülésére, hogy megvitassák a REACH-rendelet jelenlegi felülvizsgálatának munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos szempontjait.

⁵⁰ <https://echa.europa.eu/documents/10162/22dd9386-7fac-4e8d-953a-ef3c71025ad4>

⁵¹ <https://echa.europa.eu/documents/10162/ffd7653b-98cc-4bcc-9085-616559280314>

⁵² <https://echa.europa.eu/documents/10162/61845f2b-f319-ab2e-24aa-6fc4f8fc150f>

⁵³ <https://echa.europa.eu/documents/10162/503ac424-3bcb-137b-9247-09e41eb6dd5a>

Az ACSH a véleményében⁵⁴ megállapította, hogy a (munkavállalók képzésére vonatkozó) REACH-korlátozás, illetve a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó rendelkezések – különösen a határértékek betartása és az egészségügyi felügyelet megvalósítása – kombinációja a leghatékonyabb megközelítés a kitettség-csúcsértékek, amelyek a diizocianátoknak való expozíció következtében kialakuló asztma legfontosabb okai, megelőzésére.

A munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló irányelvek (a CMRD- és a CAD-irányelv) és a REACH-rendelet együttesen relevánsak a munkavállalók ólomnak és diizocianátoknak való expozíciójával szembeni védelme szempontjából.

Összhang az elemekről szóló rendeletről

2020 decemberében a Bizottság javaslatot tett az elemekről szóló új rendeletről⁵⁵ annak biztosítása érdekében, hogy az uniós piacon forgalomba hozott elemek a teljes életciklusuk alatt fenntarthatóak és biztonságosak legyenek. Ez az uniós zöld megállapodás szerves részét képezi, amelynek célja a modern, nem fosszilis üzemanyaggal működő járművek nagyobb mértékű használata, és amely magában foglalhatja az ólmot tartalmazó elemek fokozott használatát, többek között az újrafeldolgozásuk során. Az ólomra vonatkozó határértékek aktualizálása biztosítja, hogy az elemek gyártásával és újrafeldolgozásával foglalkozó munkavállalók magas szintű egészségvédelemben részesüljenek annak ellenére, hogy a jövőben potenciálisan nagyobb termelési volumen várható.

Összhang a tudományos kutatással

Az ólom és a diizocianátok kiemelt fontosságú vegyi anyagok voltak a Horizont 2020 által finanszírozott uniós humán biomonitoring program (HBM4EU)⁵⁶ keretében, amely 2017 és 2021 között 30 ország, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség és az Európai Bizottság közös erőfeszítése volt. Az ennek során nyert ismeretek betekintést nyújtanak a vegyi anyagok biztonságos kezelésébe és ezáltal biztosítják az emberi egészség védelmét. A fémeknek való foglalkozási expozícióval kapcsolatban végrehajtott külön projekt eredményei azt mutatták, hogy az e-hulladék újrafeldolgozása során a munkavállalók több fém, többek között az ólom vonatkozásában expozíciónak vannak kitéve. A diizocianátokra vonatkozó külön projekt a diizocianátok biomonitoringjához használt jelenlegi biomarkerek felülvizsgálatához, a munkavállalók jelenlegi szintjének értékeléséhez és a kutatási hiányosságok azonosításához vezetett⁵⁷.

Összhang a rák elleni küzdelemre irányuló európai tervvel

⁵⁴ Lásd a 25. lábjegyzetet.
⁵⁵

https://ec.europa.eu/environment/pdf/waste/batteries/Proposal_for_a_Regulation_on_batteries_and_waste_batteries.pdf

⁵⁶ <https://www.hbm4eu.eu/about-us/>

⁵⁷ További információkért lásd Scholten, B; Kenny, L; Duca, R; Pronk, A; Santonen, T; Galea, K.S; Loh, M; Huuonen, K; Sleuwenhoek, A; Creta, M; Godderis, L; és Jones, K.: *Biomonitoring for occupational exposure to diisocyanates: A systematic review. Annals of Work Exposures and Health* 64(6): 569–585. o., 2020. <https://academic.oup.com/annweh/article/64/6/569/5822987?login=true>

A rák elleni küzdelemre irányuló európai terv célja a betegség minden szakaszának kezelése⁵⁸. Négy olyan kulcsfontosságú cselekvési terület köré szerveződik, amelyeken az EU a legnagyobb hozzáadott értéket tudja nyújtani: i. megelőzés; ii. korai felismerés; iii. diagnózis és kezelés; valamint iv. a rákos betegek és a túlélők életminősége. Az ólomexpozíció ritkán ugyan, de rákot okozhat, és a határértékek csökkentése hozzá fog járulni a rákos megbetegedések megelőzéséhez.

A diizocianátok esetében a rák nem tartozik a káros egészségügyi hatások közé, így rák elleni küzdelemre irányuló európai terv nem releváns.

Összhang az európai épületkorszerűsítési programmal

Az energiával kapcsolatos üvegházhatásúgáz-kibocsátás 36 %-áért az épületek felelősek. Mivel a jelenlegi épületek több mint 85 %-a még 2050-ben is állni fog, az energiahatékonysági felújítások elengedhetetlenek lesznek az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez. Ebben az összefüggésben az épületkorszerűsítési program⁵⁹ célja, hogy 2030-ig megkétszerezze az energetikai célú épületfelújítások éves arányát. Az energiafogyasztás csökkentését célzó speciális felújítási munkálatok hosszú távon növelhetik az ingatlanok értékét, valamint munkahelyeket és beruházásokat teremthetnek, amelyek gyakran a helyi ellátási láncokból erednek. A munkavállalók azonban (többek között) az ólomtartalmú festékek, vízvezeték- és tetőfedési anyagok eltávolítása során ólomnak, valamint az épített környezet hőszigetelésének javítására szolgáló szigetelőhabok és jobb felületi bevonatok fokozott használata miatt diizocianátoknak lehetnek kitéve. Ez a javaslat ezért hozzájárul az olyan felújítások végrehajtásához, amelyek nemcsak kedvezőek a környezetre nézve, hanem a munkavállalók biztonságának és egészségének védelmét is biztosítják.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja úgy rendelkezik, hogy az Európai Parlament és a Tanács „[az EUMSZ 153. cikke] (1) bekezdésének a)–i) pontjában említett területeken irányelvek útján fokozatosan alkalmazandó minimumkövetelményeket fogadhat el, figyelembe véve az egyes tagállamokban fennálló feltételeket és műszaki szabályokat. Ezek az irányelvek nem írhatnak elő olyan közigazgatási, pénzügyi vagy jogi korlátozásokat, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését”. Az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében az EU támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit különösen a következő területen: „a munkakörnyezet javítása a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében.”

⁵⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – *Európai rákellenes terv*, COM(2021) 44 final.

⁵⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Európai épületkorszerűsítési program – épületeink környezetbarátabbá tétele, munkahelyteremtés, javuló életminőség*, COM(2020) 662 final.

A CMRD- és a CAD-irányelv elfogadására egyaránt az EUMSZ 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján került sor a munkavállalók egészségének és biztonságának javítása érdekében. E javaslat arra irányul, hogy az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban megerősítse a munkavállalók egészségének védelmét azáltal, hogy a CMRD-irányelvben az ólom vonatkozásában felülvizsgált OEL-t és BLV-t határoz meg, a CAD-irányelvben pedig bevezeti a diizocianátokra vonatkozó OEL-t és STEL-t, néhány technikai kiigazítással kiegészítve. Ezért az EUMSZ 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja megfelelő jogalapot képez a Bizottság által előterjesztett javaslat tekintetében mind a CMRD-, mind a CAD-irányelv módosítására.

Az EUMSZ 153. cikkének (2) bekezdése értelmében különösen a munkakörnyezetnek a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében történő javítása a szociálpolitika olyan vonatkozása, amelynek terén az EU a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A CAD-irányelv 1998. évi elfogadása (és az előző, kifejezetten az ólomra vonatkozó 1982. évi irányelv) óta bővültek az ólommal és a diizocianátokkal kapcsolatos tudományos ismeretek. A CMD-irányelv hatályának a CMRD-irányelv elfogadásából eredő változása miatt az ólom, amely reprodukciót károsító anyag, a CMRD-irányelv hatálya alá tartozik. Emellett indokolt az uniós fellépés hozzáadott értéke, mivel a probléma Unió-szerte széles körben elterjedt. Bár az egységes piacon belüli versenyt nem befolyásolja jelentősen az ólomra és szervesetlen vegyületeire vonatkozó OEL és BLV felülvizsgálata, illetve a diizocianátokra vonatkozó OEL és STEL bevezetése, a minimumkövetelmények nagyobb mértékű harmonizációja javítaná az egyenlő versenyfeltételeket az egységes piacon működő gazdasági szereplők számára.

Az előkészítő munka során gyűjtött adatok azt mutatják, hogy a tagállamok között különbségek figyelhetők meg az ólomra és a diizocianátokra vonatkozó határértékek meghatározása tekintetében. Elismerve a tudományos ismeretek bővülését, néhány tagállam már különböző mértékben csökkentette az ólomra vonatkozó határértékeit és/vagy határértékeket vezetett be a diizocianátokra vonatkozóan.

Az ólom esetében a tagállamokban alkalmazott BLV 20–70 µg/100 ml vér (ez utóbbi a CMRD-irányelv szerinti jelenlegi BLV). 15 tagállam rendelkezik a jelenlegi uniós BLV-nél alacsonyabb BLV-vel⁶⁰. Egyes tagállamokban alacsonyabb határérték vonatkozik a nőkre, amely az életkortól függ vagy a „fogamzóképes korban lévő nőkre” vonatkozik, és jellemzően 20 és 40 µg/100 ml vér között mozog. Az OEL 0,050 g/m³ és 0,150 g/m³ (ez utóbbi a CMRD-irányelv szerinti jelenlegi OEL) között mozog.

A diizocianátokra nem vonatkoznak uniós szintű határértékek. Három tagállam⁶¹ azonban rendelkezik általános OEL-lel, és több tagállam határozott meg különböző OEL-t és STEL-eket egyes diizocianátok esetében, de nem az összesre vonatkozóan. Amennyiben vannak

⁶⁰ BG, HR, CZ, DK, FI, FR, DE, HU, IT, LV, NL, PL, SK, SI, SE.

⁶¹ HR, IE, LT.

ilyenek, az OEL értéke $3 \mu\text{g NCO}/\text{m}^3$ és $500 \mu\text{g NCO}/\text{m}^3$ között mozog, $17,4 \mu\text{g NCO}/\text{m}^3$ mediánértékkel. A STEL értéke $10\text{--}82 \mu\text{g NCO}/\text{m}^3$.

A fent ismertetett helyzetre való tekintettel egyértelmű, hogy az EU-ban a munkavállalók eltérő szintű védelemben részesülnek az ólommal és a diizocianátokkal szemben.

A nemzeti határértékek közötti jelentős eltérések torzítják a versenyt az egységes piacon. Az alacsonyabb nemzeti szinteknek való megfelelés költségei általában magasabbak, és ezért versenyelőnyhöz juttatják az olyan piacokon működő vállalkozásokat, ahol nincsenek vagy kevésbé szigorúak a nemzeti határértékek. Az ólom esetében a Bulgáriában, Csehországban, Dániában, Lengyelországban és Lettországon székhellyel rendelkező vállalatoknak háromszor alacsonyabb OEL-nek kell megfelelniük, mint a jelenleg uniós szinten meghatározott maximális OEL ($0,050 \text{ g}/\text{m}^3$, szemben a $0,150 \text{ g}/\text{m}^3$ értékkel), ami kedvezőtlenül befolyásolhatja versenyképességüket, és egyenlőtlenségeket teremthet az egységes piacon. A versenyre gyakorolt potenciális hatás még nagyobb a diizocianátok esetében, amelyekre jelenleg nem vonatkoznak uniós határértékek. Ahol vannak nemzeti határértékek, az OEL értéke $3 \mu\text{g NCO}/\text{m}^3$ és $500 \mu\text{g NCO}/\text{m}^3$ között mozog. Ezért az ólomra vonatkozó határértékek aktualizálása és a diizocianátokra vonatkozó határértékek első alkalommal történő bevezetése hozzá fog járulni az egységes piac nagyobb fokú harmonizációjához, és egyenlőbb versenyfeltételeket fog teremteni a vállalkozások számára.

Bár az egyes tagállamok továbbra is bevezethetnek alacsonyabb értékeket, a vállalkozások számára javulni fognak a versenyfeltételek. Az alkalmazandó határértékek egyszerűsítése további előnyöket eredményezhet azon vállalatok számára, amelyek különböző uniós tagállamokban kívánnak működni, és megtakarításokat eredményezhet, mivel a létesítményekben közös megoldásokat lehet elfogadni, szemben a különböző OEL- és BLV-követelményeknek megfelelő, helyszínspecifikus megoldások kidolgozásával.

Az ólomnak – ennek a veszélyes, munkahelyi reprodukciótóxicus anyagnak – és a diizocianátoknak – amelyek légzőszervi szenibilizálók – való expozícióból eredő, a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok Uniós-szerte nagyjából hasonlóak, és mindkét anyagot széles körben használják számos ágazatban és országban. Ezért az EU-nak egyértelmű szerepet kell játszania abban, hogy támogassa a tagállamokat az ilyen kockázatok kezelésében.

Az ólom esetében az e javaslatot kísérő külső tanulmány⁶² 18 olyan tagállamot azonosított, amely finomított ólmot állít elő, korlátozottabb számú tagállamban pedig ólmot bányásznak. Az uniós ólomtermelés meghaladja az évi 10 millió tonnát, és az ólmot az eljárások széles köréhez használják fel, beleértve az ólomakkumulátorok, ólomlemezek és ólompor gyártását, valamint az árucikkekben való felhasználást.

Diizocianátokat 7 tagállamban gyártanak, és Uniós-szerte 21 érintett downstream ágazatban használják fel őket.

Annak biztosítása érdekében, hogy a munkavállalók ólomnak és diizocianátoknak való expozícióval szembeni védelmét szolgáló intézkedések a lehető leghatékonyabbak legyenek,

⁶² RPA (2021), lásd a 21. lábjegyzetet.

az irányelveket a RAC véleményeiben szereplő legújabb tudományos ismeretek figyelembevételével naprakészen kell tartani⁶³. A rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok fényében felül kell vizsgálni az ólomra és szervesetlen vegyületeire vonatkozó OEL-t és BLV-t, valamint be kell vezetni a diizocianátokra vonatkozó OEL-t és STEL-t. A munkavállalók egészségének az ezen anyagoknak való expozícióból eredő kockázatokkal szembeni védelmére vonatkozóan már léteznek uniós jogszabályok – mindenekelőtt a CAD- és a CMRD-irányelv –, amelyek csak uniós szinten módosíthatók. Ez a javaslat az összes érdekelt féllel (munkavállalói szervezetek, munkáltatói szervezetek és a kormányok képviselőivel) folytatott hosszú és intenzív megbeszéléseken alapul. Segít a szubszidiaritás és az arányosság elvének megfelelő tiszteletben tartásában.

A CAD- és a CMRD-irányelvnek az újabb tudományos bizonyítékok figyelembevételével történő naprakésszé tétele eredményes módja annak, hogy valamennyi tagállamban ennek megfelelően aktualizálják a megelőző intézkedéseket. Ez elő fogja segíteni a magasabb szintű egészségvédelem és biztonság garantálására irányuló minimumkövetelmények egységes szintjének elérését. Ez pedig minimálisra fogja csökkenteni a munkavállalók egészségvédelmének és biztonságának szintje közötti különbségeket a tagállamok között és az egységes uniós piacon.

Továbbá a határérték felülvizsgálata vagy bevezetése rendkívül összetett feladat, amely magas szintű tudományos szakértelmet igényel. Az uniós szintű határértékek elfogadása fontos előnyt jelent, mert megszünteti a tagállamok esetében annak szükségességét, hogy saját tudományos elemzéseket végezzenek, ami valószínűleg jelentős megtakarításokat eredményez az adminisztratív költségek terén. Ezeket a forrásokat ehelyett az egyes tagállamok munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos szakpolitikáinak további fejlesztésére lehet fordítani.

Ebből következik, hogy mind az ólom, mind a diizocianátok esetében e javaslat célkitűzéseinek eléréséhez uniós szintű fellépésre van szükség, mivel ezeket a célkitűzéseket a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani a javasolt intézkedés léptéke és hatásai miatt. Mindez összhangban áll az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkének (3) bekezdésével. A CMRD- és a CAD-irányelv módosítása csak uniós szinten lehetséges, a szociális partnerek (munkáltatók és munkavállalók) kétszakaszos, az EUMSZ 154. cikkének megfelelően végzett konzultációját követően.

- **Arányosság**

A javaslat tiszteletben tartja az arányosság elvét, mivel nem változtatja meg az irányelvek célkitűzéseit és általános követelményeit. Az intézkedés arra korlátozódik, hogy új és felülvizsgált határértékeket javasoljon, teljes mértékben figyelembe véve a naprakész tudományos információkat, valamint a társadalmi-gazdasági megvalósíthatósági tényezőket. Ezek a valamennyi érdekelt féllel (munkavállalói szervezetek, munkáltatói szervezetek és a kormányok képviselői) folytatott alapos megbeszélések tárgyát képezték. E kezdeményezés

⁶³ Lásd a 23. lábjegyzetet.

célja a kiegyensúlyozott megközelítés biztosítása, azaz annak megakadályozása, hogy a vállalatok súlyos gazdasági hátrányokkal szembesüljenek, miközben uniós szinten megfelelő védelmet nyújt a munkavállalóknak. Mivel a diizocianátokra vonatkozó javaslat a határértékek első alkalommal történő meghatározására vonatkozik, a terhek csökkentésére és a rendelkezéseknek való megfelelés támogatására vonatkozó intézkedéseket (például átmeneti időszak) tartalmaz, amelyeket az érdekelt felekkel is megvitattak. Ezek az átmeneti intézkedések hozzájárulnak a javasolt kezdeményezés arányosságához azáltal, hogy megfelelőbb időkeretet biztosítanak a vállalkozások számára az alkalmazkodáshoz. Az ólom esetében a javaslat egy olyan fokozatos megközelítés⁶⁴ része, amelynek célja a munkavállalók hatékonyabb védelme a meglévő értékekhez képest nagyobb fokú védelmet biztosító határértékek meghatározásával.

Továbbá a két anyagra vonatkozó új vagy felülvizsgált határértékek meghatározása korlátozott költségekkel járna a vállalatok számára, különösen a forgalmukhoz képest. A kezdeményezés kiegyensúlyozottnak és indokoltnak tekinthető a munkavállalók ólomnak és diizocianátoknak való expozíciójából eredő egészségügyi kockázatok csökkentése, valamint a foglalkozási megbetegedések megelőzése tekintetében felhalmozott és hosszú távú előnyök fényében. Az EUMSZ 153. cikkének (4) bekezdésével összhangban ez a javaslat minimumkövetelményeket állapít meg, és nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a Szerződésekkel összeegyeztethető, szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, például alacsonyabb határértékek vagy a munkavállalók nagyobb védelmét biztosító egyéb rendelkezések formájában. Ez bizonyos fokú rugalmasságot biztosít a tagállamok számára.

Ebből következik, hogy ez a javaslat nem lépi túl a célkitűzései eléréséhez szükséges mértéket az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésében foglalt arányosság elvével összhangban. Az arányosság elvének való megfelelésre vonatkozó részletes információk az e javaslatot kísérő hatásvizsgálatban találhatók (8.4. pont).

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EUMSZ 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint a munkavállalók egészsége és biztonsága területén „irányelvek útján” lehet minimumkövetelményeket elfogadni.

⁶⁴ A határértékek meghatározásának és/vagy felülvizsgálatának folyamata magában foglalja a tudományos értékelés szempontjából kiemelt anyagok Bizottság általi azonosítását, beleértve az érdekelt felek tagállami és szociális partnerek szintjén történő bevonását, az Európai Vegyianyag-ügynökség kockázateértékelési bizottságának tudományos értékelését, a nyilvános konzultációt, a munkáltatók, a munkavállalók és a kormányok képviselőivel a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottságon keresztül folytatott háromoldalú konzultációt, valamint a külső tanulmányon alapuló hatásvizsgálatot.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A CAD- és a CMD-irányelv legutóbbi mélyreható értékelése (az uniós munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági irányelvek 2017. évi utólagos értékelése⁶⁵) arra a következtetésre jutott, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az irányelvek továbbra is rendkívül relevánsak és eredményesek. Kiemelte, hogy a határértékek a munkahelyi vegyi kockázatok kezelésének fontos eszközei, és hogy több, aggodalomra okot adó anyagra vonatkozóan kell expozíciós határértékeket elfogadni. Az értékelés konkrétan megállapítja, hogy meg kell vizsgálni a vegyi és reprodukciót károsító anyagoknak való expozícióból potenciálisan eredő kockázatok kezelésének legmegfelelőbb megközelítését, valamint azt, hogy a biomonitoring hatékonyabban alkalmazható-e a munkahelyi kockázatkezelésre, és ha igen, hogyan. Megállapítja továbbá, hogy a szenzibilizáló anyagokat kiemelt prioritásként kell kezelni, amellyel a továbbiakban is érdemes foglalkozni annak biztosítása érdekében, hogy a kockázatkezelési követelmények megfelelőek legyenek.

Ez a kezdeményezés összhangban van az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keretét kísérő értékelő szolgálati munkadokumentummal (SWD(2021) 148 final)⁶⁶, amely megállapítja, hogy nagyobb hangsúlyt kell helyezni a foglalkozási megbetegedések kezelésére. Az ólom esetében különösen azt írja elő, hogy az új tudományos adatok fényében felül kell vizsgálni a határértékeket.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Kétszakaszos konzultáció az európai szociális partnerekkel az EUMSZ 154. cikkének megfelelően

2020-ban és 2021-ben a Bizottság két szakaszból álló konzultációt indított a szociális partnerekkel uniós szinten, az EUMSZ 154. cikkének (2) bekezdése alapján. A Bizottság konzultált a szociális partnerekkel az ólomra és vegyületeire vonatkozó kötelező munkahelyi expozíciós határértékek felülvizsgálatára, valamint a diizocianátok CAD-irányelv szerinti munkahelyi expozíciós határértékeinek meghatározására vonatkozó megközelítésről.

Munkavállalói szervezetek

Az Európai Szakszervezetek Szövetsége (ESZSZ) válaszolt a konzultáció első szakaszára, elismerve a meglévő jogszabályok fontosságát. Bár az ESZSZ elvben támogatta az ólomra vonatkozó jelenlegi határértékek csökkentését, azt az álláspontot képviselte, hogy a RAC által elfogadott tudományos véleményben javasolt BLV nem biztosítana kellő védelmet a fogamzóképes korban lévő nőknek a munkahelyen, illetve a nők és férfiak közötti egyenlő

⁶⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017SC0010&from=en>

⁶⁶ Lásd a 3. lábjegyzetet.

munkahelyi bánásmódot sem garantálná⁶⁷. Ehelyett alacsonyabb BLV bevezetését javasolta. Emellett néhány általános gondolatot fogalmazott meg a munkavállalók reprodukciót károsító anyagoknak való expozíciójával szembeni védelme javításának szükségességéről, valamint ezzel összefüggésben a várandós munkavállalókról szóló 92/85/EGK⁶⁸ irányelvről.

Az ESZSZ egyetértett abban, hogy a diizocianátoknak kitett munkavállalók védelmét célzó minimumkövetelmények EU-szerte történő biztosítása érdekében a diizocianátok esetében kötelező érvényű uniós OEL-re van szükség. Ugyanakkor hangot adott azon véleményének, hogy ez az első alkalom, hogy uniós szinten kötelező OEL-t állapítanak meg a szennyezések esetében azzal a fő céllal, hogy megelőzzék a foglalkozási eredetű asztmát, ezért azt javasolta, hogy ezt a kérdést az ACSH-n belül vitassák meg és fogadják el, ahol a munkavállalók, munkáltatók és kormányok képviseltetik magukat.

A munkavállalói szervezetek úgy vélik, hogy e kérdésekben kötelező erejű uniós jogalkotási fellépésre van szükség, ezért nem tartják szükségesnek az EUMSZ 155. cikke szerinti tárgyalásos eljárás megindítását. Az ESZSZ jelzi azonban, hogy esetleg kiegészítő kérdéseket kíván megvitatni a munkáltatókkal, és egyes kérdésekben – például a munkavállalóknak a mérgező és a reprodukciót befolyásoló anyagoknak való expozíció kockázatával szembeni védelmére szolgáló legjobb jogi eszköz vagy a küszöbérték nélküli anyagok mennyiségének uniós szintű korlátozására szolgáló új módszertan szükségessége – konvergens álláspontot kíván kialakítani.

Munkáltatói szervezetek

Három munkáltatói szervezet válaszolt a konzultáció első szakaszára: a Business Europe, az SME United (Iparosok és Kkv-k Európai Szövetsége) és az Európai Építőipari Szövetség (FIEC).

A munkáltatói szervezetek támogatták a munkavállalók veszélyes vegyi anyagoknak való expozícióval szembeni eredményes védelmére irányuló célkitűzést, többek között adott esetben uniós szintű OEL-ek meghatározásával. Úgy vélik, hogy ez a munkavállalók és a vállalkozások érdekét szolgálja, és hozzájárul az egyenlő versenyfeltételekhez. Ugyanakkor aggodalmukat fejezték ki az ilyen értékek meghatározására alkalmazott megközelítéssel kapcsolatban.

A konzultációs dokumentumban azonosított kérdéseket illetően a munkáltatói szervezetek támogatták a Bizottság általános irányvonalát a munkavállalók rákkeltő anyagoknak és vegyi anyagoknak való expozícióval szembeni munkahelyi védelmének folyamatos javítása érdekében, bizonyos feltételek mellett. Véleményük szerint a határértékek meghatározásának

⁶⁷ A RAC azt ajánlja, hogy a CAD-irányelvben rögzítsék, hogy a termékeny nők ólomnak való expozícióját kerülni kell vagy minimálisra kell csökkenteni a munkahelyen, mivel az ólomra vonatkozó BLV nem biztosít védelmet a fogamzóképes korban lévő nők utódai számára. Az ESZSZ véleménye szerint ez diszkriminatív, mivel olyan helyzetet teremthet, amelyben a nőket esetleg nem alkalmazzák olyan munkahelyeken, ahol ólomnak és ólomvegyületeknek lehetnek kitéve.

⁶⁸ Lásd a 45. lábjegyzetet.

során figyelembe kell venni a megbízható tudományos bizonyítékokat, a műszaki és gazdasági megvalósíthatóságot, a társadalmi-gazdasági hatásvizsgálatot és az ACSH véleményét, ahogy azt a Bizottság jelenleg is teszi.

Hangsúlyozták továbbá, hogy az alacsonyabb határérték nem mindig jelent hatékonyabb védelmet a munkavállalók számára, mivel a mérés megvalósíthatóságától és a munkáltatók általi végrehajtástól függ.

A Business Europe és az SME United hangsúlyozta, hogy értékelni kell a kis- és középvállalkozásokra (kkv-kra), különösen a mikrovállalkozásokra gyakorolt hatást az intézkedés arányossága és megvalósíthatósága szempontjából, és az ágazati különbségeket is figyelembe kell venni.

Az e kérdések kezelésére szolgáló kötelező erejű eszköz kérdésében az SME United rámutatott arra, hogy az új értékeknek az iparosokra, a kkv-kra és a munkáltatók kötelezettségeire gyakorolt hatásának alaposabb elemzése nélkül nem tudják értékelni, hogy egy ilyen eszköz megfelelő lenne-e.

Az ólom és vegyületei tekintetében a Business Europe az iparág által az expozíciós szintek folyamatos csökkentése érdekében (amennyiben a technológia ezt lehetővé teszi) bevezetett önkéntes megállapodásokra hivatkozott. Hangsúlyozta, hogy a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló uniós és nemzeti szintű jogszabályok már most is megfelelő szintű védelmet biztosítanak a munkavállalók számára, és kiemelte a CAD-irányelv szerinti meglévő kötelező OEL és a határértéken kívüli egyéb védelmi intézkedések fontosságát.

Az SME United hangsúlyozta, hogy a vállalatokra gyakorolt hatás jobb értékelése érdekében konkrét javaslatot kellene benyújtani a tervezett, új OEL-re vonatkozóan.

A diizocianátok tekintetében az SME United azon a véleményen van, hogy nem készült olyan részletes elemzés a diizocianátok kockázatairól, amely indokolná a határérték megállapítását. Bár elvben nem ellenezte a diizocianátokra vonatkozó arányos és megvalósítható OEL bevezetését a beltéri munkahelyeken, a szabadtéri munkahelyek vonatkozásában úgy vélte, hogy elegendők a lehetséges kockázatokra és veszélyekre vonatkozó képzési követelmények.

A Business Europe – bár egyetértett a munkavállalókat érintő kockázatok fennállásával – kiemelte, hogy az új, kötelező OEL bevezetése további kötelezettségeket róna a munkáltatókra, nemcsak a határértéknek való megfelelés, hanem a CAD-irányelvben foglalt egyéb védelmi intézkedések tekintetében is.

Hangsúlyozta továbbá a munkavállalók REACH keretében már biztosított védelmének fontosságát azon korlátozás révén, amely előírja a diizocianátokat használó munkavállalók képzését⁶⁹, valamint a munkavállalók képzésére vonatkozó kötelezettségeket. Megjegyezte

⁶⁹ Lásd a 24. lábjegyzetet.

továbbá, hogy a RAC a korlátozással összefüggésben megemlítette, hogy az expozíció és a munkavállalókra gyakorolt hatás csökkentésének leghatékonyabb módja a munkavállalók képzése.

A Business Europe szerint az EU-nak több információt és elemzést kell biztosítania arról, hogy mennyire lenne hatékony a kötelező OEL a REACH-rendelet szerinti jelenlegi korlátozáson felül.

A munkáltatói szervezetek szerint a meglévő előkészítő eljárásokba, ideértve az ACSH-konzultációkat, már bevonják a szociális partnereket. Ezért nem kívánnak az EUMSZ 155. cikke szerinti tárgyalásos eljárást indítani.

A szociális partnerekkel folytatott konzultáció második szakaszának eredményei

A Bizottság elindította a szociális partnerekkel folytatott konzultáció második szakaszát, amely 2021. szeptember 30-án zárult le. A konzultáció második szakasza a lehetséges javaslatok tervezett tartalmára összpontosított, amint azt a Szerződés előírja.

A munkavállalói szervezetek közül csak az ESZSZ válaszolt a konzultáció második szakaszában. Elismerte annak fontosságát, hogy tovább kell javítani a munkavállalók ólomnak és diizocianátoknak való expozícióval szembeni védelmét, és támogatta a kötelező érvényű intézkedéseket az irányelvek felülvizsgálata révén. Miután már válaszolt a konzultáció első szakaszában, ismét megerősítette álláspontját.

Nem tartotta szükségesnek az EUMSZ 155. cikk szerinti tárgyalások megkezdését.

A munkáltatói szervezetek közül csak a Business Europe és a Shipyards' & Maritime Equipment Association of Europe (SEA Europe) válaszolt a konzultáció második szakaszában.

A Business Europe, miután már válaszolt a konzultáció első szakaszában, ismét megerősítette álláspontját.

A Business Europe úgy vélte, hogy a meglévő előkészítő eljárások már bevonják a szociális partnereket, és az ACSH a megfelelő hely arra, hogy a kormányokkal közösen párbeszédet folytassanak velük a folyamat következő lépéseiről. Ezért nem kívánnak az EUMSZ 155. cikke szerinti tárgyalásos eljárást indítani.

A Sea Europe kijelentette, hogy a diizocianátokat ritkán használják az iparágukban, és ha a továbbiakban nem tudnák használni őket, alternatív anyagot keresnének a helyettesítésükre.

A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal (ACSH) való konzultáció

Az ACSH a nemzeti kormányok, valamint a munkavállalói és munkáltatói szervezetek képviselőiből áll. A javaslattal kapcsolatban a vegyi anyagokkal foglalkozó külön munkacsoporton keresztül került sor az ACSH-val való konzultációra, annak megbízatásával összhangban. Ebben a megbízatásban a Bizottság felkéri a vegyi anyagokkal foglalkozó munkacsoportot, hogy aktívan vegyen részt az új vagy felülvizsgált tudományos értékelésekre vonatkozó prioritások ajánlásában. A vegyi anyagokkal foglalkozó munkacsoport véleménye

figyelembe veszi az RAC tudományos hozzájárulását, valamint a társadalmi-gazdasági és megvalósíthatósági tényezőket.

Az ACSH 2021. november 24-én véleményét⁷⁰ fogadott el a CAD-irányelv (jelenleg a CMRD-irányelv) keretében az ólomra vonatkozó kötelező erejű uniós OEL-ről és a kötelező erejű BLV-ről, valamint véleményét⁷¹ fogadott el a CAD-irányelv keretében a diizocianátokra vonatkozó kötelező erejű OEL-ről és STEL-ről.

Az ólom tekintetében az ACSH három érdekcsoportja (munkáltatók, munkavállalók és kormányok) konszenzusra jutott arról, hogy lefelé kell módosítani mind a meglévő BLV-t, mind az OEL-t „a munkavállalók egészségének hatékonyabb védelme érdekében, figyelembe véve a jelenlegi határértékek elfogadása óta bekövetkezett tudományos és műszaki fejleményeket”. A javasolt határértékkel kapcsolatban nem sikerült konszenzusra jutni. Véleményük szerint az ólom emberi szervezetbe kerülésének egyaránt releváns módja a szájon át és a belélegzéssel történő expozíció, és a vér ólomkoncentrációja a legjobb expozíciós mérőszám a foglalkozási expozíció értékelésére. Ennek az az oka, hogy a belső ólomszintek meghatározóak a krónikus toxicitás szempontjából. Ezért fontos a BLV-t a munkavállalók ólomtoxicitással szembeni védelmének elsődleges eszközeként használni. Az OEL és a BLV kiegészíti egymást, és mindkettőnek meg kell felelni.

A főbb eltérő nézetek az alábbiakkal kapcsolatosak: i. hogyan lehet a legjobban kezelni azokat a munkavállalókat, akiknek a vérben a korábbi expozíció miatt magasabb az ólomszint, mivel a csontok hosszú ideig tárolják az ólmot, ii. a fogamzóképes korban lévő nőkre vonatkozó expozíciós szintek, és iii. az OEL esetében az értékek és a műszaki megvalósíthatóság megállapításához használt modellek bizonytalanságai, valamint az e szintek elérésével kapcsolatos költség-haszon megfontolások⁷².

A fentiekben ismertetett nézetkülönbségek rávilágítanak az egészségügyi felügyelet fontosságára (ami már a CMRD-irányelv egyik követelménye) az egyes olyan munkavállalók hatékony kezelése szempontjából, akik korábban expozíciónak lehettek kitéve, vagy kifejezetten a fogamzóképes korban lévő női munkavállalók esetében. Az egészségügyi felügyeletre vonatkozó általános követelményeket (amelyek az irányelv hatálya alá tartozó valamennyi anyagra vonatkoznak) különleges követelmények egészítik ki abban az esetben, amikor a munkavállalók bizonyos meghatározott ólomszinteknek vannak kitéve, és részletesebb orvosi megfigyelésre van szükség, ha az expozíció meghaladja a 0,075 mg/m³-t a levegőben (ez a jelenlegi OEL 50 %-a) vagy a 40 µg/100 ml vér értéket (ami a jelenlegi BLV körülbelül 60 %-a).

Az ólom tekintetében az egészségügyi felügyelet/orvosi megfigyelés azért fontos, mert a csontok évtizedekig tárolják az ólmot (a csontban a felezési idő⁷³ 6–37 év), és az ólom fokozatosan a véráramba kerül.

⁷⁰ Lásd a 25. lábjegyzetet.

⁷¹ Lásd a 25. lábjegyzetet.

⁷² Az eltérő vélemények részletes áttekintését lásd az ACSH-véleményben (lásd a 25. lábjegyzetet) és az e javaslatot kísérő hatásvizsgálati jelentésben.

⁷³ A koncentráció felére történő csökkenéséhez szükséges idő.

A diizocianátok tekintetében a három ACSH-érdekcsoport megállapodott az OEL és a STEL javasolt számszerű értékeiről, és azt tanácsolta, hogy a műszaki mérés megvalósíthatósága és a kockázatkezelési intézkedések végrehajtásához szükséges idő miatt fokozatos megközelítésre van szükség, különösen a downstream ágazatokban. A munkáltatói érdekcsoport kiemelte, hogy az ezen anyag által okozott, foglalkozási eredetű asztma által jelentett problémát a kitettség-csúcsérték megelőzésével kell kezelni. Elismerte, hogy olyan pragmatikus megközelítést kell alkalmazni a STEL meghatározásához, amely jelentősen csökkenteni fogja a kitettség-csúcsértéket, és a munkavállalók egészségének jelentős javulását eredményezi.

A CAD-irányelv 6. cikkének (3) bekezdésével és 10. cikkével összhangban megemlítette adott esetben a speciális egészségügyi felügyeletet a légzőszervi szenzibilizáció korai jeleinek és tüneteinek azonosítására szolgáló eszközként. Ezeknek a rendelkezéseknek összhangban kell lenniük a nemzeti jogszabályokkal és/vagy gyakorlattal, valamint a foglalkozás-orvostan elveivel és gyakorlatával.

Ezért egyetértés van abban, hogy a CAD-irányelv keretében kötelező, $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ben megállapított OEL-t kell elfogadni, amelyhez $12 \mu\text{g}/\text{m}^3$ STEL, valamint „bőr és légzőszervi szenzibilizáció” és „bőr” megjegyzés társul. 2028. december 31-ig $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ átmeneti értéket és hozzá kapcsolódóan $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ STEL-t is javasoltak.

• Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása

Az ólomra vonatkozó, a CMRD-irányelv szerinti kötelező határértékek (OEL és BLV) felülvizsgálata, valamint a diizocianátokra vonatkozó kötelező OEL és STEL első alkalommal történő megállapítása során a Bizottság jól megalapozott eljárást követett, amely magában foglalja a tudományos szakvélemények kikérését és az ACSH-val való konzultációt. A munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos intézkedések alátámasztásához elengedhetetlen a szilárd tudományos alap, különösen a veszélyes anyagokkal kapcsolatban. E tekintetben a Bizottság kikérte az Európai Vegyianyag-ügynökség kockázatértékelési bizottságának (RAC) tanácsát.

A RAC jó minőségű összehasonlító elemzési tudásbázist dolgoz ki, és biztosítja, hogy a munkavállalók biztonságával és egészségének védelmével kapcsolatos bizottsági javaslatok, határozatok és szakpolitikák megbízható tudományos tényeken alapuljanak. A RAC tagjai magasan képzett, szakosodott és független szakértők, akiket objektív kritériumok alapján választanak ki. A Bizottság a munkavállalók védelmét szolgáló uniós szakpolitika kidolgozásához használja fel a RAC véleményeit.

2020. június 11-én került sor a RAC tudományos szakvéleményeinek⁷⁴ elfogadására, amelyek az ólomra vonatkozó kötelező határértékek (OEL és BLV) felülvizsgálatához, valamint a diizocianátokra vonatkozó kötelező OEL és STEL első alkalommal történő megállapításához szükségesek. Az ólomra vonatkozó véleményében a RAC $15 \mu\text{g}$ ólom/100 ml vér BLV-t és $0,004 \text{ mg}$ ólom/ m^3 (belélegezhető frakció) OEL-t javasol.

⁷⁴ Lásd a 23. lábjegyzetet.

A diizocianátok tekintetében a RAC véleménye megállapítja, hogy a bronchiális hiperreaktivitásra vagy az asztma kialakulására vonatkozó küszöbérték nem volt megállapítható. Az „NCO-csoporton”⁷⁵ alapuló, 8 órás idővel súlyozott átlagos (TWA) expozícióként meghatározott OEL azonban megállapítható a hiperreaktivitás vagy a diizocianát által kiváltott asztma expozíció-kockázat relációi (ERR) segítségével, a munkával töltött életszakasz alatti többletkockázat alapján.

Az ERR az expozíciós szinteket, továbbá a diizocianátoknak való expozíció miatti, foglalkozási eredetű asztma kialakulásának kapcsolódó kockázatát mutatja.

15 perces STEL-értékre van szükség, mivel a kitettség-csúcsértékek fontosak, és az asztma kialakulásához vezetnek. Epidemiológiai vizsgálatok keretében azonban gyakorlatilag nem lehetséges a csúcsértékek mérése, ezért a RAC az OEL-re összpontosított, ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy szükség van egy olyan STEL-re, amelyet az OEL kétszeresét nem meghaladó szorzótényező alkalmazásával kell meghatározni. A RAC azt ajánlotta, hogy a STEL értéke ne haladja meg a $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NCO-t.

A RAC ezenkívül úgy vélte, hogy indokolt a „bőr- és légzőszervi szenzibilizáció” és a „bőr” megjegyzés. A megjegyzések azt jelzik, hogy az inhalációs expozíció ellenőrzésének szükségessége mellett fontos a bőrexpozíció megelőzése, mivel az anyag felszívódhat a bőrön keresztül, és hozzájárulhat az általános expozícióhoz és az asztma kialakulásához. A bőrexpozíció például megfelelő kesztyűk és védőoverallok viselésével előzhető meg.

• **Hatásvizsgálat**

Ezt a javaslatot a hozzá mellékelt hatásvizsgálati jelentés támasztja alá. A hatásvizsgálati jelentést olyan külső tanulmány támasztotta alá, amely az egészségügyi, társadalmi-gazdasági és környezeti hatások elemzéséhez gyűjtött információkat a CMRD- és a CAD-irányelv esetleges módosításaival összefüggésben⁷⁶. A hatásvizsgálati jelentést 2022. október 12-én terjesztették a Szabályozói Ellenőrzési Testület elé, amely meg is vizsgálta azt. A hatásvizsgálati jelentés 2022. október 14-én pozitív véleményezést kapott, fenntartásokkal. A Szabályozói Ellenőrzési Testület észrevételeivel a végső hatásvizsgálati jelentés foglalkozott.

Az ólomra és a diizocianátokra vonatkozó különböző határértékek tekintetében a következő alternatívák vizsgálatára került sor:

- alapforgatókönyv, amely szerint nem kerül sor további uniós fellépésre (1. alternatíva), valamint
- az ólom esetében a különböző OEL-ekre és BLV-kre, a diizocianátok esetében pedig az OEL-ekre és STEL-ekre vonatkozó alternatívák, figyelembe véve a

⁷⁵ Lásd a 31. és a 37. lábjegyzetet.

⁷⁶ RPA (2021), lásd a 20. lábjegyzetet. A tanulmány elkészítésekor a tervek szerint mind a diizocianátokra vonatkozó határértékek bevezetését, mind az ólomra vonatkozó határértékek aktualizálását a CAD-irányelv keretében kellett volna elvégezni. A hatásvizsgálati jelentés azonban azt követően készült, hogy az Európai Parlament és a Tanács 2022 januárjában megállapodást kötött a CMD-irányelv hatályának kiterjesztéséről, és ezért figyelembe vette a reprodukciót károsító anyagoknak a CMRD-irányelv hatálya alá vonását és annak következményeit.

RAC tudományos értékelését⁷⁷, az ACSH véleményét⁷⁸ és a tagállamokban alkalmazott OEL-eket (a tudományos értékelés szilárd tényeken alapuló szemléletet biztosít, míg az ACSH véleménye fontos információkkal szolgál a felülvizsgált OEL- és BLV-alternatívák sikeres végrehajtásához).

Az egészségre gyakorolt azonosítható hatásokra vonatkozó adatok elégtelensége miatt a hatásvizsgálati jelentés nem vizsgálta meg annak lehetőségét, hogy külön BLV-t állapítsanak meg a fogamzóképes korú női munkavállalók esetében. Következésképpen a Bizottság ehelyett ajánlást fogalmaz meg, mivel nem állnak rendelkezésre adatok a külön BLV költségeire, hasznára és lehetséges általános hatásaira vonatkozóan. A munkavállalók e csoportja megfelelő védelmének biztosítása érdekében az ajánlott irányértéket és az orvosi megfigyelésre vonatkozó követelményeket együttesen kell figyelembe venni.

A korai szakaszban számos egyéb alternatíva elvetésre került, mivel a kezdeményezés célkitűzéseinek elérése szempontjából aránytalanul vagy kevésbé eredményesnek minősültek. Ezek az elvetett alternatívák az OEL-ek, STEL-ek és BLV-k meghatározásának módjával, másik eszköz kiválasztásával, valamint a kkv-kra vonatkozóan kiigazított intézkedések bevezetésével voltak kapcsolatosak. A nem szabályozási jellegű alternatívákat, például az útmutatókat vagy a bevált gyakorlatok példáit nem tartották elég hatékonynak a kezdeményezés célkitűzéseinek elérésében, mivel nem kötelező erejű rendelkezéseket eredményeznének. Másrészt a meglévő, iránymutatásokat tartalmazó dokumentumok vagy a bevált gyakorlatok példái kiegészítőnek tekinthetők, és hozzáadott értéket jelenthetnek az OEL-ek/STEL-ek/BLV-k tekintetében. A kkv-kra vonatkozó eltérő megoldás elfogadása szintén elvetésre került. Ennek az oka, hogy az ólommal és diizocianátokkal foglalkozó vállalatok mintegy 99 %-át kkv-k teszik ki, ezért nem mentesülhetnek a kezdeményezés hatálya alól. Kizárásuk azt jelentené, hogy az ezen anyagcsoportoknak való kitettség kockázata által fenyegetett európai munkavállalók túlnyomó többségét nem védenék megfelelően a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló jogszabályok, ami egyértelműen torzítaná és egyenlőtlené tenné az uniós jogszabályi keret alkalmazását, és veszélyeztetné a mögöttes szociálpolitikai célkitűzéseket és alapvető jogokat.

A diizocianátok esetében megmaradt az az alternatíva, hogy segítséget nyújtanak a kkv-knak a határérték alkalmazási határidejének meghosszabbításával. Átmeneti értékre van szükség a műszaki mérések megvalósíthatósága miatt, valamint azért, mert elegendő időt kell biztosítani az ágazat számára a szükséges kockázatkezelési intézkedések végrehajtására, különösen a downstream ágazatokban, mivel jelenleg nem létezik uniós szintű határérték. Emellett, mivel a diizocianátokkal foglalkozó vállalatok többsége (99 %) kkv, ez az átmeneti érték különösen előnyös lesz számukra.

A Bizottság elemezte a különböző szakpolitikai alternatívák gazdasági, társadalmi és környezeti hatásait is. A szóban forgó elemzés eredményei a jelen javaslatához csatolt hatásvizsgálati jelentésben olvashatók. A szakpolitikai alternatívákat összehasonlították, és az előnyben részesített alternatívát a következő kritériumok alapján választották ki:

⁷⁷ A RAC véleménye. Lásd a 23. lábjegyzetet.

⁷⁸ Lásd a 25. lábjegyzetet.

eredményesség, hatékonyság és egységesség. A költségeket és hasznokat 40 éves időszakra számították ki. A felülvizsgált OEL/STEL/BLV egészségügyi hasznát a megelőzőtt megbetegedések költségei alapján számították ki. Minden elemző lépést a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatással⁷⁹ összhangban végeztek el.

A Bizottság összehasonlította a tervezett alternatívákat, és figyelembe vette az ACSH különböző érdekcsoportjainak álláspontját. Ennek alapján a Bizottság kiválasztotta az előnyben részesített alternatívát – az ólom esetében a 15 µg/100 ml vér BLV-t, amelyhez 8 órás idővel súlyozott átlagként (TWA) 0,03 mg/m³ OEL társul –, és ezt az ebben a javaslatban foglalt, megfelelő jogszabályi rendelkezéssé ültette át. Ez az alternatíva kiegyensúlyozottnak és indokoltnak tekinthető a munkavállalók ólomexpozíciójából eredő egészségügyi kockázatok csökkentése tekintetében felhalmozott és hosszú távú előnyöket illetően, ugyanakkor nem ró aránytalan terhet az érintett ágazatok vállalkozásaira, többek között a kkv-kra és a mikrovállalkozásokra. A diizocianátok tekintetében a Bizottság kiválasztotta az előnyben részesített alternatívát: 6 µg/m³ OEL, amelyhez 12 µg/m³ STEL, valamint „bőr- és légzőszervi szenzibilizáció” és „bőr” megjegyzés társul. A 10 µg/m³ átmeneti OEL-t a kapcsolódó 20 µg/m³ STEL-lel együtt 2028. december 31-ig kell alkalmazni, tekintettel a műszaki mérés megvalósíthatóságára és a kockázatkezelési intézkedések végrehajtásához szükséges időre, különösen a downstream ágazatokban. Ezt ki kell egészíteni a munkavállalók egészségügyi felügyeletével a megbetegedések korai észlelése érdekében, valamint ezt követően az egyes munkavállalókra vonatkozó intézkedésekkel a diizocianátoknak való expozícióból eredő további kockázatok megelőzése érdekében. Ezek az intézkedések együttesen biztosítják a munkavállalók magas szintű védelmét.

A munkavállalókra gyakorolt hatás

Az előnyben részesített alternatíváknak előnyökkel kell járniuk a munkával összefüggő megbetegedések elkerülése tekintetében, valamint pénzben kifejezett egészségügyi haszonnal kell járniuk (ilyen például az olyan immateriális költségek elkerülése, mint a rosszabb életminőség, a munkavállalók és családjaik szenvedése stb.). Az ólom esetében a becslések szerint 10 500 megbetegedést lehetne megelőzni, ami a következő 40 évben 160–250 millió EUR összegű pénzben kifejezett egészségügyi haszonnal járna. A diizocianátok tekintetében az adatok hiánya azt jelenti, hogy nem számszerűsíthető a munkavállalók számára jelentkező haszon. Az érdekelt felek, köztük a szociális partnerek azonban széles körben egyetértenek abban, hogy a STEL meghatározása a megbetegedések számának csökkenéséhez vezetne.

A határértékek bevezetése várhatóan többek között enyhíti a munkavállalók és családjaik szenvedését, valamint egészségesebb és termelékenyebb életet eredményez.

A munkáltatókra gyakorolt hatás

Ami a kockázatsökkentési intézkedésekkel kapcsolatban felmerülő költségeket illeti, az előnyben részesített alternatívák hatással lesznek a vállalatok működési költségeire, mert a vállalatoknak az ólomra vonatkozó új BLV-nek és OEL-nek, valamint a diizocianátokra

⁷⁹ Elérhető a következő címen: https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_hu

vonatkozó OEL-nek, STEL-nek és megjegyzéseknek való megfelelés érdekében ki kell igazítaniuk a munkamódszereket. Ez magában foglalja a kockázatkezelési intézkedések többletköltségeit (beleértve a légzésvédő eszközöket), az egészségügyi felügyelet költségeit, a nyomon követés költségeit és a képzési költségeket⁸⁰.

Bár a költségek meghaladják a hasznot, az előnyben részesített alternatíva kiválasztására nem kizárólag a pénzben kifejezett költségek és hasznok összehasonlítása alapján került sor. A következő 40 évben a vállalkozások költségei az ólommal dolgozó vállalatok esetében mintegy 750 millió EUR-ra, a diizocianátokkal dolgozó vállalatok esetében pedig 13,5 milliárd EUR-ra becsülhetők.

A vállalkozások ólommal kapcsolatos költségei (vállalatonként átlagosan mintegy 30 000 EUR többletköltség 40 év alatt) az éves forgalmuk kevesebb mint 1 %-át teszik ki, ezért nem vezethetnek bezáráshoz.

A diizocianátokra vonatkozó korlátozott adatok arra utaltak, hogy a költségeket és hasznot valószínűleg alábecsülték, és mindkét anyag esetében könnyebb kiszámítani a költségeket, mint meghatározni a hasznot, ahogy az általában a munkahelyi egészségvédelem és biztonság esetében történik. A diizocianátok esetében a javasolt, 2028. december 31-ig tartó átmeneti időszak hozzá fog járulni a költségek csökkentéséhez. Emellett az a tény, hogy a javasolt értéket az ACSH mindhárom érdekcsoportja, köztük a munkáltatók is támogatták, azt jelzi, hogy azt a költségek ellenére végrehajtható intézkedésnek tekintik.

A diizocianátokkal dolgozó vállalatok 40 év alatt egyenként átlagosan mintegy 6 000 EUR-t költenének a referencia-időszak alatt, főként ellenőrzési feladatokra. A textil- és ruházati ágazatban működő vállalatok esetében ugyanakkor 4,5 milliárd, illetve 10,3 milliárd EUR egyszeri költség merülne fel, mivel további kockázatkezelési intézkedésekbe kellene beruházniuk. Az egyszeri költségek főként a légzésvédő eszközök beszerzésének szükségességéhez kapcsolódó beruházásokhoz kapcsolódnak (ezeket az eszközöket gyakran használják a kollektív védelmi intézkedéseket megelőzően elsődleges védelmi intézkedésként ebben a két ágazatban). Ez magas egyszeri költségekkel jár, ugyanakkor az ismétlődő költségek tekintetében megtakarításokat eredményez. Mivel a legtöbb vállalat olyan ágazatokban működik, ahol magas a verseny, nem valószínű, hogy a költségeket áthárítják a fogyasztókra, mivel az a piaci részesedés csökkenéséhez vezethetne. A fogyasztókra gyakorolt hatások ezért korlátozottak lesznek.

Az új vagy felülvizsgált határértékek meghatározása minden bizonnyal előnyös lenne a vállalatok számára, többek között a diizocianátok esetében is, bár ennek hasznát nem lehetett számszerűsíteni. Például költségmegtakarítást eredményezne a betegszabadságok, a munkatermelékenység, valamint az egyéb adminisztratív és jogi költségek tekintetében. Ez a haszon azonban sokkal korlátozottabb, mint a határértékek megállapításából eredő többletköltségek. A pénzben kifejezett költségek magasabbak ugyan, mint a pénzben kifejezett haszon, de a vállalkozások számos olyan jelentős előnyhöz jutnának, amelyet nem lehetett számszerűsíteni, különösen a jó hírnév és a munkáltatói vonzerő tekintetében. A mind az ólomra, mind a diizocianátokra vonatkozó határértékek vonzóbbá tehetik az ágazatokat, és

⁸⁰ Az ólommal dolgozó vállalkozásoknak csak a kockázatkezelési intézkedések költségeit kell viselniük.

megkönnyítik a munkaerő-felvételt és növelik a termelékenységet. Emellett úgy tűnik, hogy a munkáltatók képviselői készek a diizocianátokra vonatkozó határértékek bevezetésére és az ólomra vonatkozó meglévő határértékek csökkentésére, amint azt az ACSH véleménye is tükrözi.

A vállalatok kutatás-fejlesztési költségeire gyakorolt hatások, valamint a fogyasztókra áthárított hatások várhatóan nagyon korlátozottak lesznek.

Környezeti hatások és az éghajlatváltozásra gyakorolt hatások

Ennek a javaslatnak nincs jelentős azonosítható környezeti hatása. Az ólomra vonatkozó határértékek csökkentése várhatóan nem gyakorol hatást az éghajlatváltozásra sem, bár az ólomakkumulátorok nagyobb mértékű használata – például az elektromos járművekben – hozzájárul a fosszilis tüzelőanyagok használatának csökkenéséhez. Hasonlóképpen, a diizocianátokon alapuló szigetelőanyagok fokozott használata javítani fogja az épületek hőszigetelését, és ennek következtében csökken a fosszilis tüzelőanyagok fűtési célú felhasználása. Ezt nem érinti közvetlenül a diizocianátokra vonatkozó határértékek bevezetése. A javaslat ezért tiszteletben tartja a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet, mivel a javasolt intézkedések nem károsítják a környezetet, és egyidejűleg hozzájárulnak az éghajlatváltozás elleni uniós erőfeszítésekhez.

A tagállamokra/nemzeti hatóságokra gyakorolt hatás

Ami a tagállamokra/nemzeti hatóságokra gyakorolt hatást illeti, a javaslat nem jár további adminisztratív terhekkel. A tagállamoknak kellene viselniük az új határértékek átültetésével kapcsolatos költséget, amely az ólom esetében 520 000 EUR, a diizocianátok esetében pedig 970 000 EUR lenne. A hatóságok számára jelentkező haszon azonban meghaladja a költségeket. Ez a haszon az egészségügyi költségek csökkenéséhez, az adóbevételek növekedéséhez, valamint a diizocianátok esetében a nemzeti határértékek meghatározásának elkerült költségeihez kapcsolódik. Az ólom esetében 99 480 000 EUR, a diizocianátok esetében pedig 780 000 EUR nettó haszon várható. Nem várhatók további követelmények, például új jelentéstételi tevékenységek a hatóságok esetében. A Bizottság a határértékek nemzeti jogba való átültetésére vonatkozóan kétszakaszos megfeleléségi értékelést (átültetési és megfelelési ellenőrzéseket) végez. Munkahelyi szinten a munkáltatók kötelesek biztosítani, hogy az expozíció ne haladja meg a CAD- és a CMRD-irányelv mellékleteiben meghatározott határértékeket. Az alkalmazás és a jogérvényesítési eljárás nyomon követését a nemzeti hatóságok, különösen a nemzeti munkaügyi felügyelő szervek végzik. Uniós szinten a Vezető Munkaügyi Felügyeleti Tisztviselők Bizottsága (SLIC) folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot a két irányelv végrehajtásával kapcsolatos problémákról.

1. táblázat: Az ólomra vonatkozó alternatívák költségeinek és hasznának összehasonlítása (40 év alatt, millió EUR-ban)

	2. alternatíva (20 µg/100 ml)	3. alternatíva (15 µg/100 ml) (az előnyben részesített alternatíva)	4. alternatíva (4,5 µg/100 ml)
--	----------------------------------	---	-----------------------------------

A vállalkozások költsége	350	750	6 300
A vállalkozások haszna	4	5	6
A közigazgatási szervek költsége	0,5	0,52	0,54
A közigazgatási szervek haszna	90	100	130
Egészségügyi haszon a munkavállalók és családjaik számára	130–200	160–250	200–310

2. táblázat: A diizocianátokra vonatkozó alternatívák költségeinek és hasznának összehasonlítása (40 év alatt, millió EUR-ban)

	2. alternatíva 10 µg NCO/m ³	3. alternatíva 6 µg NCO/m ³ (az előnyben részesített alternatíva)	4. alternatíva 3 µg NCO/m ³
A vállalkozások költsége	5 600	13 410	14 230
A vállalkozások haszna	0	0	0,4
A közigazgatási szervek költsége	0,97	0,97	0,97
A közigazgatási szervek haszna	1,75	1,75	2,75
Egészségügyi haszon a munkavállalók és családjaik számára	Nem alkalmazandó	Nem alkalmazandó	0,8–2,2

Hozzájárulás a fenntartható fejlődéshez

A kezdeményezés hozzá fog járulni a jó egészségre és jóllétre ([3. fenntartható fejlődési cél](#)), valamint a tisztességes munkára és a gazdasági növekedésre ([8. fenntartható fejlődési cél](#)) vonatkozó fenntartható fejlődési célok eléréséhez. Várhatóan pozitív hatással lesz az iparra, az innovációra és az infrastruktúrára ([9. fenntartható fejlődési cél](#)), valamint a felelős termelésre és fogyasztásra ([12. fenntartható fejlődési cél](#)) vonatkozó fenntartható fejlődési célra.

A digitalizációra gyakorolt hatás

Az ólomra és a diizocianátokra vonatkozó szakpolitikai alternatívák egyike sem gyakorolna hatást a digitalizációra. Az „alapértelmezetten digitális” elv nem alkalmazandó erre a javaslatra, mivel a javasolt irányelv csak a határértékek aktualizálásának/bevezetésének kérdését érinti, és a javaslat tárgyára nem vonatkoznak digitális fejlesztések.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A kkv-kra gyakorolt hatás

Az ólommal és diizocianátokkal foglalkozó vállalkozások 99 %-a kkv. Ezért e jelentés költségelemzésének középpontjában ezek álltak.

Ez a javaslat nem tartalmaz kivételeket a mikrovállalkozások és a kkv-k számára, amelyek az ólommal és diizocianátokkal dolgozó vállalkozások mintegy 99 %-át teszik ki. Kizárásuk azt jelentené, hogy az ezen anyagcsoportoknak való expozíció kockázatának kitett európai munkavállalók túlnyomó többségét nem védik megfelelően a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló jogszabályok, ami egyértelműen torzítaná és egyenlőtlenné tenné az uniós jogszabályi keret alkalmazását, és veszélyeztetné az alapul szolgáló szociálpolitikai célkitűzéseket és alapvető jogokat.

A kkv-k számára nyújtott segítség másik alternatívája a határérték alkalmazási határidejének a meghosszabbítása. A diizocianátok esetében megtartották ezt az alternatívát. Bár nem jelent kivételt a kizárólag a kkv-kra vonatkozó intézkedések alól, az átmeneti időszak jelentős hasznot fog hozni számukra, mert a kkv-k adják a diizocianátokkal dolgozó vállalkozások többségét.

Az ólomra vonatkozó határértékek e javaslat szerinti felülvizsgálata, illetve a diizocianátokra vonatkozó határértékek e javaslat szerinti bevezetése semmilyen hatást nem gyakorolhat azokra a kkv-kra, amelyek olyan tagállamokban találhatók, ahol az ólom esetében a nemzeti szinten megállapított határértékek megegyeznek a javasolt értékekkel vagy alacsonyabbak azoknál, illetve ahol már bevezették a diizocinátokra vonatkozó nemzeti határértékeket. Gazdasági hatást gyakorolhat azonban a kkv-kra és más vállalkozásokra azokban a tagállamokban, amelyek jelenleg magasabb BLV-t és OEL-t alkalmaznak az ólomra vonatkozóan, illetve nem alkalmaznak diizocinátokra vonatkozó határértékeket.

A kkv-kra nagyobb hatást gyakorolhatnak az olyan szabályozási változások, amelyek jelentős kiigazítást vagy adminisztratív költségeket vezetnek be. Korlátozott méretűknél fogva gyakran nehezebben jutnak tőkéhez, és tőkeköltségük legtöbbször magasabb, mint a nagyvállalatoké⁸¹. A kkv-k ezért arányosan magasabb költségeknek lehetnek kitéve, mint a nagyvállalatok.

A fentieket tekintve az e javaslatot kísérő hatásvizsgálati jelentésben bemutatott elemzés megfelelően figyelembe vette a kkv-k sajátosságait, korlátait és egyedi kihívásait. Adott esetben konkrét intézkedések előterjesztésére került sor a kkv-k támogatása érdekében.

Az EU versenyképességére, illetve a nemzetközi kereskedelemre gyakorolt hatás

Ez a kezdeményezés pozitív hatással lesz az egységes piacon belüli versenyre az alábbiak révén: i. az ólomra és a diizocianátokra vonatkozó különböző nemzeti OEL-ekkel és STEL-ekkel, valamint az ólomra vonatkozó különböző BLV-vel rendelkező tagállamokban működő vállalkozások közötti versenykülönbségek csökkentése, és ii. nagyobb bizonyosság nyújtása az egész EU-ban érvényesíthető expozíciós határértékkel kapcsolatban.

⁸¹ A kkv-kra vonatkozó minőségi jogalkotási eszköztár 22. eszköze.

Az alacsonyabb határérték bevezetése kisebb hatással lesz azon vállalatok versenyképességére, amelyek már most is közelebb állnak az értékelés tárgyát képező OEL-ek, STEL-ek és BLV-k alkalmazásához. Ezek a vállalatok olyan tagállamokban működnek, ahol az ólom esetében a határértékek alacsonyabbak a jelenlegi uniós értékeknél, illetve ahol a diizocianátok esetében a leginkább megközelítik a javasolt határértékeket. Ez különösen fontos a diizocianátokkal dolgozó svédországi vállalatok esetében, ahol néhány diizocianát esetében alacsonyabb a nemzeti OEL.

Bár ez költségversenyképesebbé teheti az ilyen vállalatokat a hagyományosan más tagállamokban működő vállalatokkal szemben, az ólommal és diizocianátokkal végzett munka nagy részét helyhez kötött létesítményekben végzik (például ólomakkumulátor-gyártás és a diizocianátok újrafeldolgozása/elsődleges gyártása). Továbbá az előnyben részesített alternatíváknak való megfeleléssel kapcsolatos költségek nem gyakorolhatnak jelentős hatást a versenyre. Elképzelhető azonban, hogy az ólommal dolgozó vállalatok kevésbé versenyképesek, mint azok, amelyek ólommentes alternatív termékeket (például kerámiafrittet, ötvözeteket vagy kristályüveget) állítanak elő.

Ami a nemzetközi versenyképességet illeti, jelenleg csak három nem uniós ország rendelkezik BLV-vel az ólom tekintetében, és ezek értéke a meglévő uniós BLV és a javasolt felülvizsgált uniós BLV között mozog. Az ólommal dolgozó vállalatok versenyképességére gyakorolt hatásnak ezért mérsékeltnek kell lennie, bár ezeket a költségeket nem lehetett számszerűsíteni. Ami a diizocianátokat illeti, az EU fő versenytársai magasabb határértékekkel rendelkeznek, ami alááshatja a nagy árérzékenységgű piacokon működő vállalatok versenyképességét. A lehetséges következményeket azonban számos tényező enyhíti, többek között a vállalatok korlátozott többletköltségei és egyes érintett piacok nem nemzetközi jellege.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat nem igényli kiegészítő költségvetési és személyzeti forrásoknak az EU költségvetéséből, illetve az EU által létrehozott szervekből való átcsoportosítását.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az ezen irányelv hatásainak nyomon követése során használt alapmutatók a következők: i. az Unión belüli foglalkozási megbetegedések száma, valamint ii. a foglalkozási megbetegedésekkel összefüggő költségek csökkentése a gazdasági szereplők és az uniós társadalombiztosítási rendszerek számára.

Az első mutató nyomon követése a következőkön alapul: i. az Eurostat által gyűjtött, rendelkezésre álló adatok, ii. a munkáltatók által az illetékes nemzeti hatóságoknak a foglalkozási megbetegedésekre vonatkozóan bejelentett adatok, és iii. a 89/391/EGK irányelv 17a. cikkével összhangban a tagállamok által a nemzeti végrehajtási jelentéseikben benyújtott adatok. A második mutató nyomon követéséhez össze kell hasonlítani a foglalkozási megbetegedések miatt keletkezett teherre vonatkozó becsült adatokat – úgymint a gazdasági

veszteséget és az egészségügyi ellátás költségeit – az e területekre vonatkozóan a felülvizsgálat elfogadását követően gyűjtött későbbi adatokkal.

A termelékenység csökkenése és az egészségügyi költségek a foglalkozási megbetegedések száma alapján számíthatók ki.

A módosított rendelkezések átültetésének megfelelőségértékelése két szakaszban (átültetés és megfelelőségi ellenőrzések) fog történni. A Bizottság a munkahelyi biztonságról és egészségvédelemről szóló keretirányelv 17a. cikke értelmében elvégzendő időszakos értékelése részeként fogja értékelni a javasolt módosítás gyakorlati végrehajtását. Az alkalmazás és a jogérvényesítés nyomon követését a nemzeti hatóságok, különösen a nemzeti munkaügyi felügyelő szervek végzik.

Uniós szinten a Vezető Munkaügyi Felügyeleti Tisztviselők Bizottsága (SLIC) tájékoztatja a Bizottságot a CMRD- és a CAD-irányelv végrehajtásával kapcsolatos bármely gyakorlati problémáról, többek között a kötelező határértéknek való megfeleléssel kapcsolatos nehézségekről.

A megbízható adatok gyűjtése ezen a területen összetett feladat. Ezért a Bizottság és az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) aktívan dolgozik az adatok minőségének és hozzáférhetőségének javításán, hogy pontosabban lehessen mérni a javasolt kezdeményezés tényleges hatását, és további mutatókat lehessen kidolgozni.

A hasznos adatokat előállító, folyamatban lévő projektek közé tartozik a foglalkozási megbetegedésekkel kapcsolatos európai statisztikákra vonatkozó adatgyűjtés terén a nemzeti hatóságokkal folytatott együttműködés⁸². A jogalkotási fellépést eredményes munkahelyi végrehajtásnak kell követnie. A vállalatok az EU-OSHA által a veszélyes anyagokkal foglalkozó „Egészséges munkahelyek” kampány⁸³ részeként rendelkezésre bocsátott eszközök, információk és bevált gyakorlatok széles körét használhatják fel.

Az EU-OSHA-val és/vagy az ACSH-val és annak megfelelő munkacsoportjával együttműködve felül lehetne vizsgálni és újra terjeszteni lehetne a meglévő útmutató dokumentumokat vagy a helyes gyakorlatra vonatkozó példákat. Ez magában foglalhatná a munkáltatókat és a munkavállalókat egyaránt célzó, a munkavállalók ólomnak és diizocianátoknak való expozíciójából eredő kockázatok megelőzéséről szóló figyelemfelkeltő kampányok indítását is. Emellett ösztönözni lehetne az ipart arra, hogy vizsgálja felül az önkéntes kezdeményezéseik támogatásához használt iránymutató anyagokat.

Az EU-OSHA jelenleg a biomonitoring munkahelyi alkalmazásáról szóló iránymutatáson dolgozik. Ez olyan általános iránymutatás lesz, amely nem kifejezetten az ólomra vonatkozik,

⁸² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/european-occupational-diseases-statistics>

⁸³ A kampány több célt is szolgált, többek között a veszélyes anyagok által jelentett kockázatok megelőzésének fontosságára való figyelemfelhívást, a kockázatértékelés előmozdítását, a munkahelyi rákkeltő anyagoknak való expozíció kockázataival kapcsolatos tudatosság növelését, valamint a jogszabályi kerettel kapcsolatos ismeretek bővítését. A kampány 2018–2019-ben zajlott. Ennek egyik eleme az útmutatókat és a bevált gyakorlatokat tartalmazó adatbázis, amely a <https://osha.europa.eu/en/themes/dangerous-substances/practical-tools-dangerous-substances> címen érhető el.

de az általános elvek relevánsak és hasznosak lesznek. Az iránymutatások segíthetik a tagállamokat és a munkáltatókat, különösen a kkv-kat a javaslat rendelkezéseinek végrehajtását támogató biomonitoring- és egészségügyi felügyeleti programok végrehajtásában a legmagasabb szintű védelem elérése érdekében.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

A tagállamok kötelesek elküldeni a Bizottságnak a CMRD- és a CAD-irányelvet átültető nemzeti rendelkezéseik szövegét, valamint a rendelkezések és a CMRD- és a CAD-irányelv közötti megfelelést bemutató táblázatot. Az e javaslatban meghatározott minimumkövetelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében egyértelmű információkra van szükség az új rendelkezések átültetésével kapcsolatban.

A fentiek miatt azt javasoljuk, hogy a tagállamok értesítsék a Bizottságot az átültető intézkedéseikről oly módon, hogy benyújtanak a CMRD- és a CAD-irányelv egyes elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti összefüggést ismertető egy vagy több dokumentumot.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

1. cikk

Az 1. cikk rendelkezik a CMRD-irányelv módosításáról, különösen annak III. és IIIa. mellékletéről az ólomra vonatkozó OEL és BLV aktualizálása tekintetében.

Javasolja a III. melléklet módosítását az ólom tekintetében, előírva a munkáltatók számára annak biztosítását, hogy egyetlen munkavállaló se legyen kitéve 0,03 mg/m³-nél magasabb OEL-nek 8 órás idővel súlyozott átlagban (TWA). Javasolja továbbá a IIIa. melléklet módosítását az ólomra vonatkozó BLV tekintetében, biztosítva, hogy egyetlen munkavállaló se legyen kitéve 15 µg/100 ml vérnél magasabb BLV-nek.

2. cikk

A 2. cikk rendelkezik a CAD-irányelv, különösen annak I. melléklete módosításáról a diizocianátokra vonatkozó, 6 µg/m³-t nem meghaladó OEL meghatározásával, amelyhez 12 µg/m³ STEL, „bőr- és légzőszervi szenzibilizáció” megjegyzés, valamint „bőr” megjegyzés társul. A 10 µg/m³ átmeneti értéket a kapcsolódó 20 µg/m³ STEL-vel együtt 2028. december 31-ig kell alkalmazni, tekintettel a műszaki mérés megvalósíthatóságára és a kockázatkezelési intézkedések végrehajtásához szükséges időre, különösen a downstream ágazatokban.

A jogbiztonság és a jogi egyértelműség egyidejű biztosítása érdekében a CAD II. mellékletének módosításával törölni kell a CAD I. mellékletéből az ólomra vonatkozó egyedi OEL-t és a konkrét BLV-t. Ennek az az oka, hogy az ólomra vonatkozó OEL és BLV felülvizsgált, alacsonyabb szinten kerül megállapításra a CMRD-irányelv konkrétabb rendelkezéseiben.

3–5. cikk

A 3–5. cikk a tagállamok nemzeti jogába való átültetésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. A 3. cikk meghatározza a javasolt irányelv hatálybalépésének időpontját.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**a 98/24/EK tanácsi irányelvnek és a 2004/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az ólomra, annak szervesetlen vegyületeire és a diizocianátokra vonatkozó határértékek tekintetében történő módosításáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 153. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, összefüggésben a 153. cikk (1) bekezdésének a) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az (EU) 2022/431 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹ kiterjesztette a 2004/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv² hatályát a reprodukciót károsító anyagokra, többek között az ólomra és annak szervesetlen vegyületeire. Ennek eredményeként mind a 98/24/EK tanácsi irányelv³ – amelynek I. és II. melléklete már kiterjed az említett vegyi anyagra és vegyületeire –, mind a 2004/37/EK irányelv azonos munkahelyi expozíciós határértéket és biológiai határértéket állapít meg az ólomra és szervesetlen vegyületeire vonatkozóan. Ezek a határértékek nem veszik figyelembe a legújabb tudományos és műszaki fejleményeket és megállapításokat, amelyek lehetővé teszik a munkavállalók e veszélyes, reprodukciót károsító anyagnak való foglalkozási expozícióból származó kockázatokkal szembeni védelmének megerősítését, amint azt a 89/391/EGK tanácsi irányelv⁴ 17a. cikkével összhangban elvégzett értékelés eredményei is megerősítik.
- (2) A 98/24/EK irányelv az 1. cikkének (3) bekezdése értelmében a munkahelyi rákkeltő anyagokra, mutagénekre és reprodukciót károsító anyagokra vonatkozik a 2004/37/EK

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/431 irányelve (2022. március 9.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról (HL L 88., 2022.3.16., 1. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (hatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (HL L 158., 2004.4.30., 50. o.).

³ A Tanács 98/24/EK irányelve (1998. április 7.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről (tizennegyedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (HL L 131., 1998.5.5., 11. o.).

⁴ A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (HL L 183., 1989.6.29., 1. o.).

irányelvben meghatározott szigorúbb vagy különös rendelkezések sérelme nélkül. A jogbiztonság biztosítása, valamint az ólomra és szervesetlen vegyületeire alkalmazandó határértékekkel kapcsolatos kétértelműség és esetleges félreértések elkerülése érdekében ezeket az irányelveket módosítani kell. Ez csak a 2004/37/EK irányelvben, konkrétan annak III. és IIIa. mellékletében – amelyek konkrét rendelkezéseket tartalmaznak a reprodukciót károsító anyagokra, például az ólomra és szervesetlen vegyületeire vonatkozóan – szereplő kötelező erejű foglalkozási expozíciós határérték és biológiai határérték felülvizsgálatát írja elő. Ezért a 98/24/EK irányelv I. mellékletében az ólomra és szervesetlen vegyületeire vonatkozó munkahelyi expozíciós határértéket, valamint a 98/24/EK irányelv II. mellékletében az ólomra és ionos vegyületeire vonatkozó biológiai határértéket meghatározó különös rendelkezéseket el kell hagyni.

- (3) A rendelkezésre álló információk – többek között naprakész tudományos eredmények és műszaki adatok – fényében új és felülvizsgált határértéket kell megállapítani a társadalmi-gazdasági hatásnak, valamint az expozíciómérési protokollok és technikák munkahelyen való rendelkezésre állásának alapos értékelése alapján.
- (4) Az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁵ létrehozott Európai Vegyi anyag-ügynökség kockázatértékelési bizottságának, valamint a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottságnak az ajánlásaival összhangban a belélegzéssel történő expozícióra vonatkozó határértékek megállapítására általában nyolcórás idővel súlyozott átlagnak megfelelő referencia-időszakra vonatkozóan kerül sor (hosszú távú expozíciós határértékek). Egyes vegyi anyagok esetében a határértékeket rövidebb referencia-időszakra, általában 15 perces idővel súlyozott átlagra (rövid távú expozíciós határértékek) való hivatkozással is meghatározzák, hogy a lehető legnagyobb mértékben korlátozzák a rövid távú expozíció hatásait.
- (5) Az átfogóbb szintű védelem biztosítása érdekében a diizocianátok esetében a belélegzéstől eltérő felszívódási módokat is figyelembe kell venni, beleértve a bőrön keresztüli felszívódás lehetőségét. Az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁶ további megjegyzéseket határoz meg a veszélyes anyagokra és keverékekre vonatkozóan.
- (6) Az ólom és szervesetlen vegyületei olyan kulcsfontosságú, munkahelyi reprodukciótóxicus anyagok, amelyek mind a termékenységet, mind a magzat fejlődését befolyásolhatják, és megfelelnek az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti, reprodukciót károsító anyagként (1A. kategória) való osztályozás kritériumainak, ezért a 2004/37/EK irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében reprodukciót károsító anyagoknak minősülnek.
- (7) Az ólom és szervesetlen vegyületei a szájon át és a belélegzéssel történő expozícióval is bekerülhetnek az emberi szervezetbe. Figyelembe véve az ólomra és szervesetlen

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyi anyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

vegyületeire vonatkozó legújabb tudományos adatokat és új megállapításokat, javítani kell a potenciális egészségügyi kockázatnak kitett munkavállalók védelmét az ólomra vonatkozó munkahelyi expozíciós határértékek és biológiai határértékek csökkentésével. Ezért a felülvizsgált biológiai határértéket 15 µg/100 ml vér értékben kell megállapítani, amelyhez 8 órás idővel súlyozott átlagként (TWA) számított 0,03 mg/m³ felülvizsgált munkahelyi expozíciós határérték társul.

- (8) Ezen túlmenően az ólomnak és szervesetlen vegyületeinek kitett munkavállalók egészségügyi felügyeletének megerősítése, és ezáltal a munkáltató által meghozandó megelőzési és védelmi intézkedésekhez való hozzájárulás érdekében módosítani kell azokat a meglévő követelményeket, amelyek akkor alkalmazandók, amikor a munkavállalók bizonyos szintű ólomnak és szervesetlen vegyületeknek vannak kitéve. E célból részletes orvosi megfigyelésre van szükség, ha az ólomnak és szervesetlen vegyületeinek való expozíció a levegőben meghaladja a 0,015 mg/m³-t (ez a jelenlegi OEL 50 %-a) vagy a 9 µg/100 ml vér értéket (ami a jelenlegi BLV körülbelül 60 %-a).
- (9) Különleges kockázatkezelési intézkedéseket kell hozni, beleértve a speciális egészségügyi felügyeletet, amelynek során figyelembe kell venni az egyes munkavállalók körülményeit. A 2004/37/EK irányelv általános követelményei értelmében a munkáltatók kötelesek biztosítani az anyag helyettesítését – amennyiben ez technikailag lehetséges –, a zárt rendszerek használatát vagy az expozíciónak a műszakilag lehetséges legalacsonyabb szintre történő csökkentését. Emellett, ahogy a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság véleményében⁷ is szerepel, a fogamzóképes korú nők vérében az ólom és a szervesetlen ólomvegyületek szintje nem haladhatja meg az adott uniós tagállamban az ólomnak és szervesetlen vegyületeinek foglalkozásügyileg nem kitett általános népesség referenciaértékeit. Az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁸ létrehozott Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) kockázatértékelési bizottsága (RAC) biológiai irányérték (BGV) használatát javasolta, mivel nem áll rendelkezésre elegendő tudományos bizonyíték a fogamzóképes korú nőkre vonatkozó BLV megállapításához. Amennyiben nemzeti referenciaszintek nem állnak rendelkezésre, a fogamzóképes korú nők vérében az ólom és szervesetlen vegyületeinek szintje a RAC véleményében⁹ megfogalmazott ajánlásnak megfelelően nem haladhatja meg a 4,5 µg/100 ml BGV-t. A BGV az expozíció, nem pedig az egészségre gyakorolt azonosítható káros hatások mutatója. Ezért jelző markerként működik, amely figyelmezteti a munkáltatókat arra, hogy különös figyelmet kell fordítaniuk erre a konkrét potenciális kockázatra, és olyan intézkedéseket kell bevezetniük, amelyek biztosítják, hogy az ólomnak és szervesetlen vegyületeinek való bármilyen expozíció ne gyakoroljon káros fejlődési hatásokat a női munkavállalók magzataira vagy utódaira.

⁷ Az ACSH véleménye az ólomról (2021), <https://circabc.europa.eu/ui/group/cb9293be-4563-4f19-89cf-4c4588bd6541/library/60b206e1-ee10-40c2-9540-fb6510c11a0c/details>

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

⁹ Az ólomra és vegyületeire vonatkozó munkahelyi expozíciós határértékek értékeléséről, az ismertetés időpontja: 2020. június 11. (Lásd a vélemény mellékletének 8.2.4. szakaszát). <https://echa.europa.eu/documents/10162/ed7a37e4-1641-b147-aaac-fce4c3014037>

- (10) A diizocianátok bőr- és légzőszervi szenzibilizálók (asztmagének), amelyek olyan káros légzőszervi egészségügyi hatásokkal járhatnak, mint például a foglalkozási eredetű asztma, az izocianát-szenzibilizáció, a bronchiális hiperreaktivitás, valamint a dermális foglalkozási megbetegedések. A 98/24/EK irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében veszélyes vegyi anyagoknak minősülnek, így az irányelv hatálya alá tartoznak. A diizocianátokra jelenleg nem vonatkoznak uniós szinten kötelező erejű munkahelyi expozíciós határértékek vagy rövid távú expozíciós határértékek.
- (11) Nem lehet tudományosan megállapítani azokat a szinteket, amelyek alatt a diizocianátoknak való expozíció nem vezetne káros egészségügyi hatásokhoz. Ehelyett expozíció-kockázat reláció állapítható meg, amely a többletkockázat elfogadható szintjének figyelembevételével megkönnyíti a munkahelyi expozíciós határérték megállapítását. Következésképpen meg kell határozni a diizocianátokra vonatkozó határértékeket annak érdekében, hogy az expozíciós szint csökkentésével a kockázat is csökkenjen. Ezért a rendelkezésre álló információk – többek között tudományos és műszaki adatok – alapján az említett vegyianyag-csoport tekintetében lehetőség van a hosszú és rövid távú határérték meghatározására.
- (12) A diizocianátok felszívódhatnak a bőrön keresztül, és a diizocianátoknak való munkahelyi expozíció bőrszenzibilizációt és légúti szenzibilizációt is okozhat. Ezért helyénvaló a vegyi anyagok e csoportjára vonatkozóan $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ munkahelyi expozíciós határértéket, illetve $12 \mu\text{g}/\text{m}^3$ rövid távú expozíciós határértéket megállapítani, valamint hozzájuk rendelni a „bőr”, illetve „bőr- és légzőszervi szenzibilizáció” megjegyzést.
- (13) A diizocianátok esetében nehéz lehet betartani a $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ munkahelyi expozíciós határértéket, amelyhez $12 \mu\text{g}/\text{m}^3$ rövid távú expozíciós határérték társul. Ez a nehézség a műszaki mérések megvalósíthatóságával kapcsolatos problémáknak, valamint a kockázatkezelési intézkedések végrehajtásához szükséges időnek tudható be, különösen a downstream ágazatokban, amelyek olyan tevékenységeket foglalnak magukban, mint a festékek felvitele, a fémólommal végzett munka, a bontás, javítás és fémhulladék-gazdálkodás, egyéb hulladékgazdálkodás és a talaj-helyreállítás. Ezért 2028. december 31-ig $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ átmeneti értéket és ehhez kapcsolódóan $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ rövid távú expozíciós határértéket kell alkalmazni.
- (14) A Bizottság konzultált a kockázatértékelési bizottsággal, amely mindkét anyagról véleményt nyilvánított. A Szerződés 154. cikkének megfelelően a Bizottság kétszakaszos, uniós szintű konzultációt folytatott a szociális partnerekkel is. Konzultált továbbá a biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal, amely véleményeket fogadott el az ólomra és szervetlen vegyületeire vonatkozó határértékek felülvizsgálatáról¹⁰ és a diizocianátokra vonatkozó munkahelyi határérték megállapításáról¹¹, a megfelelő megjegyzésekre vonatkozó ajánlásokkal együtt.
- (15) Az ebben az irányelvben megállapított határértékeket rendszeresen ellenőrizni kell és felül kell vizsgálni az 1907/2006/EK rendelettel való összhang biztosítása érdekében.
- (16) Ezen irányelv célját, nevezetesen a munkavállalók védelmét a munkájuk során vegyi anyagoknak és reprodukciót károsító anyagoknak való expozícióból eredő vagy valószínűleg eredő egészségügyi és biztonsági kockázatokkal szemben, beleértve az

¹⁰ Lásd a 8. lábjegyzetet.

¹¹ Az ACSH véleménye a diizocianátokról (2021), <https://circabc.europa.eu/ui/group/cb9293be-4563-4f19-89cf-4c4588bd6541/library/0d11d394-b1e8-4e1a-a962-5ad60f4ab2ae/details>

ilyen kockázatok megelőzését, a tagállamok önmagukban nem tudják kielégítően megvalósítani. Ez a cél a léptéke és hatásai miatt uniós szinten jobban megvalósítható. Az Unió ezért az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

- (17) Mivel ezen irányelv a munkavállalók egészségének és biztonságának a munkahelyen való védelmére vonatkozik, a hatálybalépésének időpontjától számított két éven belül át kell ültetni.
- (18) A 98/24/EK és a 2004/37/EK irányelvet tehát ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 98/24/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. az I. melléklet ezen irányelv I. mellékletének megfelelően módosul;
2. a II. melléklet 1., 1.1., 1.2. és 1.3. pontját el kell hagyni.

2. cikk

A 2004/37/EK irányelv III. és IIIa. melléklete ezen irányelv II. mellékletével összhangban módosul.

3. cikk

A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek az ezen irányelv hatálybalépésétől számított két éven belül megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

4. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

5. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*